

Arrest

nr. 346 596 van 13 mei 2026
in de zaak RvV X / XI

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat R. JESSEN
Rue Paul Devaux 2
4000 LIÈGE

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE XIde KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, op 9 augustus 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 30 juli 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 17 maart 2026, waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 22 april 2026.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken V. SERBRUYNS.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN *loco* advocaat R. JESSEN.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

Verzoeker, die verklaart van Palestijnse nationaliteit te zijn, komt volgens zijn verklaringen België binnen op 20 december 2023 en verzoekt dezelfde dag om internationale bescherming. Op 30 juli 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) een beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat). Dit is de thans bestreden beslissing, die op 4 augustus 2025 aangetekend naar verzoeker wordt verstuurd, en die luidt als volgt:

“(…)

A. Feitenrelaas

U verklaart de Palestijnse nationaliteit te bezitten en afkomstig te zijn uit Rafah, Gaza. U vertrok op 13 november 2021 uit Gaza omdat u en uw familie gemarginaliseerd werden door de autoriteiten in Gaza, namelijk Hamas.

U reisde naar Turkije waar u anderhalf jaar verbleef om voldoende geld te verdienen voor uw reis naar Europa. Op 26 juni 2023 reisde u naar Griekenland waar u op 11 juli 2023 een verzoek om internationale bescherming indiende. Op 28 augustus 2023 werd u de vluchtelingenstatus toegekend.

Op 26 september 2023 vertrok u uit het opvangcentrum op Leros en reisde via Athene naar Heraklion, Kreta, waar u op 28 september 2023 aankwam.

Op Kreta huurde u in het zwart een gemeenschappelijke accommodatie van een Griekse eigenaar. U betaalde de maand vooruit. Na enkele dagen echter werd u uit het huis gezet. U vond vervolgens nieuw onderdak waar hetzelfde gebeurde. U ging naar de politie om klacht in te dienen tegen deze eigenaars maar omdat u geen huurcontract had besloot de politie dat er niets was waaruit bleek dat u daadwerkelijk huur betaalde aan deze personen. Uw klacht werd niet opgenomen.

De rest van de periode in Heraklion verbleef u in leegstaande panden die u gevonden had via een kennis en berichten op sociale media.

Op Kreta heeft u verschillende jobs gedaan, onder meer in de bouw, landbouw en visserij. U werkte twintig dagen per maand acht uur per dag. Echter werd u voor slechts een klein deel van de geleverde uren uitbetaald. U wilde dit aangeven bij de politie maar werd niet ontvangen in het politiebureau.

Op 20 december 2023 vertrok u met het vliegtuig naar België.

Ter staving van uw verzoek om internationale bescherming legt u een Palestijns paspoort en andere Palestijnse documenten, en twee Griekse brieven neer.

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal evenmin dergelijke noden in uw hoofde heeft kunnen vaststellen.

Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn in uw administratief dossier, blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigden van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan

gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigten gelden dan ook de omstandigheden van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigten van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie níét van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigten van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97].

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaegian.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; en Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>).

Echter, de commissaris-generaal is van oordeel dat deze informatie **niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze**

in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-Generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

Verlies verblijfsvergunning

Uit uw verklaringen blijkt dat u uw gedrukte verblijfsvergunning, het document dat bewijst dat u in het bezit bent van een geldige verblijfsvergunning, bent kwijtgeraakt (CGVS, p. 6).

Het Commissariaat-Generaal wijst er vooreerst op dat dit verlies alleen op uw eigen beweringen berust en dat u geen concreet bewijs levert waaruit blijkt dat u deze geldige verblijfsvergunning daadwerkelijk bent kwijtgeraakt. Aangezien uit uw volledige dossier duidelijk blijkt dat u in het bezit zou moeten zijn van een dergelijk document, volstaan loutere beweringen niet om het verlies ervan vast te stellen.

*Vervolgens merkt het Commissariaat-Generaal op dat, hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van specifieke moeilijkheden waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning bij terugkeer worden geconfronteerd, deze objectieve informatie geen verwijzing bevat naar soortgelijke problemen waarmee personen die niet langer in het bezit zijn van de gedrukte verblijfsvergunning zouden worden geconfronteerd. Uit de objectieve informatie over de verlenging in geval van verlies van de ADET blijkt immers dat **het mogelijk is een vervangkaart (replacement card) te verkrijgen** in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET). Hiervoor moet men zich naar een asielbureau begeven om het verlies van het document te melden en een verklaring van verlies te verkrijgen, die aan de politie moet worden overgelegd. De politie geeft de betrokkene een kennisgeving. Het Asielbureau moet van deze kennisgeving in kennis worden gesteld en ongeveer vier maanden na de kennisgeving neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is genomen, moet een afspraak worden gemaakt bij het bevoegde politiebureau om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; **Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights** gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaagean.org/wpcontent/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).*

Ten derde blijkt uit uw administratief dossier duidelijk dat uw verblijfsvergunning nog niet verlopen is, u beweert alleen dat uw gedrukte verblijfsvergunning verloren zou zijn. Hoewel de objectieve informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben. U zal dus niet met dezelfde moeilijkheden worden geconfronteerd als de begunstigden van internationale bescherming in Griekenland wiens verblijfsvergunning is verlopen en die naar die lidstaat moeten terugkeren.

Uit objectieve informatie blijkt ook dat het fysieke document pas ongeldig wordt nadat aangifte van diefstal of verlies naar behoren is gedaan, bij de politie in Griekenland (ibid.). Deze informatie geeft evenmin aanleiding om te vermoeden dat de ongeldigheid van een gedrukte ADET, in het kader van een procedure die tot doel

heeft een identiek document te vervangen, zou leiden tot de opschorting of intrekking van het verblijfsrecht of andere rechten die aan dit document zijn verbonden. Bijgevolg zou u, **zelfs indien zou moeten worden geconcludeerd dat u niet langer in het bezit bent van uw gedrukte verblijfsvergunning, niet worden geconfronteerd met de moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die niet langer over een geldige verblijfsvergunning beschikken.**

Socio-economische motieven

Waar uit de elementen in uw administratief dossier zou blijken dat u als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geconfronteerd werd met bepaalde moeilijkheden op het vlak van werkgelegenheid en huisvesting voldoet deze situatie niet aan de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid en cumulatieve voorwaarden zoals bepaald door het Hof van Justitie.

Hoewel dergelijke moeilijkheden een aanwijzing kunnen vormen van bepaalde problematische situaties zoals deze ook geïdentificeerd worden door het Hof (zie hoger), kan immers niet worden besloten dat u door de onverschilligheid van de daar aanwezige autoriteiten, en voor zover u volledig afhankelijk zou zijn geweest van overheidssteun, buiten uw wil en uw persoonlijke keuzes om, terecht bent gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die u niet in staat stelt om te voorzien in uw meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor uw fysieke of mentale gezondheid of u in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

Bovendien toont u in het licht van de ervaringen waarmee u naar eigen zeggen geconfronteerd werd, evenmin aan dat u uw rechten terzake niet zou kunnen doen gelden. In dit verband moet immers worden vastgesteld dat u hiertoe geen stappen hebt gezet, terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók de nodige stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen.

Vooreerst dient met betrekking tot het sociale zekerheidsnummer (**AMKA**) opgemerkt te worden dat uit objectieve informatie blijkt dat het pas wordt gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt (AIDA/ECRE, Country Report: Greece. Update 2023, juni 2024, blz. 248: "According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit **expires**"). Uit de objectieve informatie blijkt duidelijk dat het AMKA de dag na het verstrijken van de verblijfsvergunning wordt gedeactiveerd omdat de Griekse wet bepaalt dat het AMKA wordt gedeactiveerd in geval van illegaal verblijf op Grieks grondgebied (Ibid., blz. 278: "Specifically as regards deactivation due to non-legal residence in the country, [deactivation] shall automatically take place on the day following the expiry of validity of the residence title, in the absence of renewal, extension or withdrawal of the status of international or temporary protection"). Het is dus aldus het verlopen van de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het kwijt zijn van de gedrukte verblijfsvergunning. Gezien uw verblijfsvergunning niet voor 30 augustus 2026 verloopt, is uw AMKA ook tot die datum geldig.

U stelt verder dat u een gemeenschappelijke accommodatie huurde maar dat u telkens al na enkele dagen uit de woonst werd gezet. Omdat er geen huurcontract was trad de politie hier niet tegen op (CGVS, p. 8). U verbleef de rest van uw verblijf op Kreta in leegstaande panden (CGVS, p. 8). U geeft nergens aan waarom u het niet mogelijk was om op legale wijze een kamer, appartement of woning te huren, op uzelf of met andere mensen.

Uit informatie blijkt, hoewel u zelf niet blijkt te weten of u een **AFM** had (CGVS, p. 7), dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, RSA/PRO ASYL, p. 18, maart 2023, beschikbaar op: https://rsaeglean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>). In de praktijk worden de gegevens van begunstigden die al stappen hadden ondernomen om een AFM te verkrijgen tijdens hun procedure en deze ook hadden verkregen, niet automatisch bijgewerkt door de autoriteiten nadat zij bescherming hebben gekregen. Het is dus aan de begunstigde om een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor (DOY) om deze update te laten uitvoeren, op voorwaarde dat zij in het bezit zijn van een geldig ADET en hun woonadres kunnen aantonen (zie: Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeglean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf).

Begunstigden die als asielzoeker geen AFM hebben verkregen, volgen een afzonderlijke procedure en worden doorverwezen naar de DOY. In dat geval wordt hen een geldig ADET of een geldig DADP gevraagd. Uit de objectieve informatie blijkt dat er geen problemen zijn bij de uitvoering van deze procedure (ibid.; en Greece Refugee Info, 17 november 2022, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985668588951>).

Gezien u over een geldige AFM beschikt, blijkt aldus dat u in staat bent om de nodige stappen te ondernemen bij de Griekse autoriteiten. Uit objectieve informatie blijkt bovendien dat **"de AFM alleen wordt gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt"** (RSA/PRO ASYL, Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, maart 2024, p. 20: "the AFM is automatically deactivated upon **the expiry of the ADET** and cannot be used until the ADET is renewed"). Gezien uw verblijfsvergunning niet verloopt voor 27 augustus 2026, is de AFM ook geldig tot die datum. Zelfs als u stappen moet ondernemen om een vervangkaart van uw gedrukte verblijfsvergunning te krijgen, blijft u, gezien u over een AFM en een AMKA beschikt, toegang houden tot de arbeidsmarkt, een bankrekening en de huur van onroerend goed.

Bovendien stelt u dat u bij aankomst in Griekenland spaargeld had dat voldoende was voor uw verblijf in Griekenland en uw daaropvolgende reis naar België (CGVS, p. 5 en 6). Dit bleek ook voldoende voor u om te besluiten om eerst het Griekse reisdocument aan te schaffen voor ongeveer 70 euro, nog voordat u onderdak had gevonden (CGVS, p. 6). Dit valt allemaal moeilijk te rijmen met uw latere bewering dat u zou hebben moeten verblijven in leegstaande panden. U legt twee brieven neer van de Griekse autoriteiten waarin melding wordt gemaakt van uw aanvraag voor een verklaring van dakloosheid en de bevestiging dat u, na onderzoek door de sociale dienst, daadwerkelijk dakloos zou zijn. Echter blijkt uit deze brieven dat u deze aanvraag reeds deed op 28 september 2023. Nochtans was u die dag pas aangekomen op Kreta, nadat u twee dagen eerder uit het opvangcentrum vertrok en via Athene passeerde (CGVS, p. 7). De vaststelling van uw dakloosheid gebeurde op 5 oktober door de Griekse sociale dienst. Echter blijkt uit uw verklaringen dat u in die periode nog woonde in een van de twee gemeenschappelijke accommodaties die u had gevonden (CGVS, p. 8). Dat u de dag van uw aankomst reeds deze aanvraag zou hebben gedaan en dat enkele dagen later de Griekse sociale dienst uw dakloosheid bevestigde doet ernstig twijfelen aan de betrouwbaarheid van de inhoud van deze brieven of de echtheid van uw persoonlijke situatie zoals u deze aan de Griekse sociale dienst toonde.

Uit uw verklaringen blijkt ook dat u regelmatig werk had tijdens uw verblijf op Kreta, nadat u internationale bescherming werd toegekend (CGVS, p. 9). Dat u nooit volledig betaald zou zijn kan u evenmin staven met enige documentatie, waardoor ook dit slechts een blote bewering blijft.

Bijkomend dient gewezen te worden op uw hogere studies aan de universiteit in Gaza en op uw eerdere verblijf in Turkije. U verbleef hier gedurende anderhalf jaar om voldoende geld te verdienen om verder door te reizen naar Griekenland (CGVS, p. 5). Hieruit blijkt dat u over voldoende vaardigheden en mogelijkheden beschikt om ook in minder gunstige economische omstandigheden een leven uit te bouwen. Het feit dat u daar anderhalf jaar woonde om voldoende financiële middelen te verzamelen maar in Griekenland slechts enkele maanden verblijft na het verkrijgen van uw verblijfsstatus vooraleer verder door te reizen België is opmerkelijk. Uw loutere ongestaafe verklaringen over uw werk en huisvesting in deze laatste maanden zijn geenszins van die aard dat u kan aantonen dat u uw rechten als begunstigde van internationale bescherming niet zou kunnen doen gelden.

Politieoptreden

Uw verklaringen over het optreden van de Griekse autoriteiten in gevallen waarin u klacht wilde indienen tegen personen die u oplichtten zijn onvoldoende om aan te tonen dat u als begunstigde van internationale bescherming uw rechten niet zou kunnen doen gelden. Zo had u tweemaal huur voor een kamer in een huis vooruit betaald maar werd u na enkele dagen uit het huis gezet. Wanneer u dit wilde aangeven zei de politie dat u geen bewijzen had omdat u geen huurcontract had ondertekend en u daardoor niet kon aantonen dat er daadwerkelijk een overeenkomst was en u daadwerkelijk huur had betaald. Vooreerst legt u geen enkel bewijs neer hiervan. U bent dit niet aan een ander politiekantoor gaan melden omdat andere kantoren te ver weg lagen (CGVS, p. 8). Voorts geeft u niet aan op welke wijze u door dit politieoptreden geschaad zou zijn noch wat de politie zou moeten gedaan hebben in deze gevallen, gegeven het illegale karakter van uw huur(overeenkomst). Bovendien blijkt nergens uit uw verklaringen dat u dit politieoptreden heeft aangeklaagd bij een hogere instantie of andere stappen heeft ondernomen om de daders van de oplichting waar u slachtoffer van was aan te geven. Wat betreft de incidenten waarbij u niet volledig werd uitbetaald voor uitgevoerd werk zegt u dat het politiebureau waar u melding hiervan wilde maken u vanop een afstand te kennen gaf dat u niet welkom was (CGVS, p. 9). Ook hiervan legt u geen enkel bewijs neer waardoor dit

slechts loutere beweringen blijven. Bovendien kan u aan de hand van uw verklaringen niet aantonen dat u alle nodige stappen heeft ondernomen om uw rechten te doen gelden, gezien ook in dit geval nergens uit blijkt dat u dit politieoptreden heeft trachten aan te kaarten bij een hogere instantie. Aan de hand van deze verklaringen kan u niet aantonen dat u niet in staat was uw rechten te doen gelden als begunstigde van internationale bescherming.

Documenten

De door u neergelegde documenten doen geen afbreuk aan bovenstaande vaststellingen. De Palestijnse documenten hebben betrekking op uw identiteit en herkomst die hier op zich niet onmiddellijk ter discussie staan.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Gaza.

(...)”

2. Over de gegrondheid van het beroep

2.1. Het verzoekschrift

2.1.1. In een enig middel beroept verzoeker zich op de schending aan van artikel 1, A, van het Internationaal Verdrag betreffende de Status van Vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 en goedgekeurd bij wet van 26 juni 1953 (hierna: het Verdrag van Genève), van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 november 1950 en goedgekeurd bij de wet van 13 mei 1955 (hierna: het EVRM), van artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie (hierna: het Handvest), van de artikelen 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 57/6 en 62 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet), van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, van het redelijkheidsbeginsel, van het zorgvuldigheidsbeginsel en van de samenwerkingsplicht. Tevens voert hij een manifeste appreciatiefout aan.

Verzoeker citeert eerst enkele van de door hem geschonden geachte bepalingen, waarna hij theoretisch ingaat op de gedeelde bewijslast en de samenwerkingsplicht.

In een eerste grief gaat verzoeker in op de niet-naleving van de redelijke termijn. Hij wijst erop dat de behandeling van zijn verzoek om internationale bescherming achttien maanden in beslag nam, wat onredelijk traag en nalatig is, gelet op de implicatie op de geldigheidstermijn van een verblijfskaart van drie jaar in totaal en de lange duur voor een vernieuwing ervan. De verwerende partij heeft, aldus verzoeker, niet zorgvuldig gehandeld.

In een tweede grief buigt verzoeker zich over de schending van artikel 57/6 van de Vreemdelingenwet *juncto* de materiële motiveringsplicht. Hij wijst erop dat de informatie waarop de verwerende partij zich steunt om te besluiten tot het actueel bestaan van een beschermingsstatus in Griekenland geenszins actueel is en dat meer dan twee derde van de geldigheidstermijn van zijn verblijfstitel verstreken is door toedoen van de verwerende partij. Volgens verzoeker dient te worden nagegaan hoe hij in staat zal zijn om zijn verblijfstitel te vernieuwen en in welke omstandigheden hij zou kunnen terechtkomen in Griekenland. Hij geeft aan dat het bekomen van een nieuwe verblijfskaart, zelfs via het internet en met een advocaat, niet vanzelfsprekend is, dat geen begeleiding wordt voorzien, dat de ADET ter plaatse moet worden afgehaald, dat er bijzondere lange wachttijden tot meer dan een jaar gelden, dat in tussentijd geen tijdelijke documenten worden afgeleverd en dat, zonder ADET, terugkeerders geen enkel recht hebben en op geen enkele steun of dienstverlening kunnen rekenen. Meer algemeen duidt verzoeker op systematische tekortkomingen in het afleveren van documenten en de toegang tot sociale rechten.

In een derde grief, toegespitst op de bescherming en het verblijf in Griekenland, werpt verzoeker op dat nergens uit het administratief dossier blijkt dat hij in zijn (sociale) rechten zal worden hersteld, ook al hebben die nooit echt bestaan, dat hij op heden nog internationale bescherming en toegang tot een verblijfskaart geniet en of de verwerende partij hiernaar onderzoek heeft gevoerd.

In een vierde grief gaat verzoeker in op de afwezigheid van bescherming en op de schendingen van het EVRM en het Handvest. Hij betoogt dat hij bij terugkeer naar Griekenland niet in zijn fundamentele rechten zal worden hersteld en dat hij er geen menswaardig leven zal leiden. Na algemene beschouwingen gaat hij dieper in op de moeilijkheden en obstakels in verband met toegang tot huisvesting, de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt en taallessen, op de wetwijziging van 2020 en de gevolgen, op racisme en mishandeling en op de overtreding van het non-refoulementbeginsel en de weigering om statushouders terug te nemen. Hij besluit dat er geen effectieve bescherming is voor vluchtelingen in Griekenland.

In een vijfde grief gaat verzoeker in op de nood aan bescherming ten gevolge van de situatie in de Gazastrook.

2.1.2. Verzoeker vraagt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (hierna: de Raad) in hoofddorde om hem als vluchteling te erkennen of, ondergeschikt, minstens hem de subsidiaire beschermingsstatus te verlenen en in uiterst ondergeschikte orde om de bestreden beslissing te vernietigen en het dossier terug te sturen naar het commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: het commissariaat-generaal) voor verder onderzoek.

2.2. Stukken

2.2.1. Verzoeker voegt ter staving van zijn betoog geen bijkomende stukken bij het verzoekschrift

2.2.2. De verwerende partij legt op 14 april 2026, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer met een actualisatie van de landeninformatie over de algemene situatie voor begunstigen van internationale bescherming in Griekenland en waarbij, met vermelding van de weblink, wordt gewezen op volgende rapporten en beslissingen:

- CEDOCA, “COI Focus GRECE. Activation de l’AMKA et accès au marché du travail”, 13 februari 2026;
- CEDOCA, “COI Focus GRECE. Accès aux soins de santé et détention d’un AMKA”, 31 maart 2026;
- CEDOCA, “COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior”, 17 september 2025;
- AIDA/ECRE, “Country Report: Greece. Update 2024”, september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, persmededeling nr. 30/2025, 16 april 2025 en uitspraak BVerwG 1 C 18.24, 16 april 2025;
- Verwaltungsgerichtshof Kassel, persmededeling, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, – 2BvR 1425/24, 1 april 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, D-2580/2025, 11 september 2025.

2.2.3. Ter terechtzitting legt verzoeker, overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, een aanvullende nota neer, waarin hij ingaat op de algemene situatie van statushouders in Griekenland en op de algemene situatie in Palestina en waarbij hij volgend stuk voegt:

- brief gestuurd naar meester Lahaye door RSA d.d. 16 januari 2026 (stuk 1).

2.3. Beoordeling

2.3.1. De Raad wijst erop dat hij inzake beslissingen van de commissaris-generaal over volheid van rechtsmacht beschikt. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl. St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van verzoeker daarop.

2.3.2. Inzake de samenwerkingsplicht wordt verwezen naar artikel 48/6, § 1, van de Vreemdelingenwet, dat luidt als volgt:

“§ 1. De verzoeker om internationale bescherming dient alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek zo spoedig mogelijk aan te brengen. De met het onderzoek van het verzoek belaste instanties hebben tot taak

om de relevante elementen van het verzoek om internationale bescherming in samenwerking met de verzoeker te beoordelen.

De in het eerste lid bedoelde elementen omvatten onder meer de verklaringen van de verzoeker en alle documentatie of stukken in zijn bezit met betrekking tot zijn identiteit, nationaliteit(en), leeftijd, achtergrond, ook die van de relevante familieleden, land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere verzoeken, reisroutes, reisdocumentatie en de redenen waarom hij een verzoek om internationale bescherming indient.”

Artikel 10.3 van de richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming (herschikking) (hierna: de richtlijn 2013/32/EU), dat handelt over de vereisten voor de behandeling van verzoeken, bepaalt ook:

“3. De lidstaten zien erop toe dat de beslissingen van de beslissingsautoriteit over verzoeken om internationale bescherming zijn gebaseerd op een deugdelijk onderzoek. Daartoe zorgen de lidstaten ervoor dat:

a) [...];

b) er nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld uit verschillende bronnen, zoals het EASO en de UNHCR, en relevante internationale mensenrechtenorganisaties, over de algemene situatie in de landen van oorsprong van verzoekers en, waar nodig, in de landen van doorreis, en dat het personeel dat de verzoeken behandelt en daarover beslist, over deze informatie kan beschikken;

[...]”

Het wettelijke kader omtrent de beoordeling van feiten en omstandigheden met inbegrip van de samenwerkingsplicht wordt heden uiteengezet in de artikelen 48/6 en 48/7 van de Vreemdelingenwet, die de omzetting betreffen van artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming (hierna: de richtlijn 2011/95/EU) en artikel 13, eerste lid, van de richtlijn 2013/32/EU en bijgevolg in het licht van deze Unierechtelijke bepalingen moeten worden gelezen.

De in artikel 4 van de richtlijn 2011/95/EU vervatte ‘beoordeling van feiten en omstandigheden’ in het kader van een onderzoek naar aanleiding van een verzoek om internationale bescherming verloopt in twee onderscheiden fasen.

De eerste fase betreft de vaststelling van de feitelijke omstandigheden die bewijselementen tot staving van het verzoek kunnen vormen. De in artikel 4, eerste lid, van de richtlijn 2011/95/EU en artikel 13, eerste lid, van de richtlijn 2013/32/EU beoogde samenwerkingsplicht, die is beperkt tot deze eerste fase, houdt in dat het in beginsel aan de verzoeker om internationale bescherming toekomt om alle nodige elementen ter staving van zijn verzoek, zoals vermeld in artikel 48/6, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet, zo spoedig mogelijk aan te brengen opdat de relevante elementen van zijn verzoek kunnen worden bepaald. De verzoeker moet aldus een inspanning doen om dit verzoek te onderbouwen, onder meer aan de hand van verklaringen, schriftelijke bewijzen, zoals documenten en stukken, of ander bewijsmateriaal. Indien de door de verzoeker aangevoerde elementen om welke reden ook niet volledig, actueel of relevant zijn, is het aan de met het onderzoek belaste instanties om actief met de verzoeker samen te werken om alle elementen te verzamelen die het verzoek kunnen staven. Daarnaast moeten deze instanties ervoor zorgen dat nauwkeurige en actuele informatie wordt verzameld over de algemene situatie in het land van oorsprong en, waar nodig, in landen van doorreis.

De tweede fase betreft de beoordeling in rechte van deze gegevens door de met het onderzoek belaste instanties, waarbij wordt beslist of, in het licht van de feiten die een zaak kenmerken, is voldaan aan de materiële voorwaarden, omschreven in de artikelen 48/3 of 48/4 van de Vreemdelingenwet, voor de toekenning van internationale bescherming. Hier wordt beoordeeld wat de gevolgen zijn van de tot staving van het verzoek ingediende elementen, en dus wordt beslist of die elementen daadwerkelijk kunnen voldoen aan de voorwaarden voor de toekenning van de gevraagde internationale bescherming. Dit onderzoek van de gegrondheid van het verzoek behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de met het onderzoek belaste instanties zodat in deze fase een samenwerkingsplicht niet aan de orde is (HvJ 22 november 2012, C-277/11, M.M., pt. 64-70). De beoordeling van een verzoek om internationale bescherming moet plaatsvinden op individuele wijze.

2.3.3. De Raad, die beschikt over een hervormingsbevoegdheid, moet een arrest vellen dat gemotiveerd is en geeft aan waarom verzoekers verzoek om internationale bescherming al dan niet beantwoordt aan de voorwaarden van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, waarbij hij duidelijk en ondubbelzinnig de redenen uiteenzet die hem ertoe brengen die beslissing te nemen.

2.3.4. De formele motiveringsplicht, voorgeschreven in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en in artikel 62, § 2, eerste lid, van de Vreemdelingenwet, heeft tot doel de betrokkene een zodanig inzicht in de motieven van de beslissing te verschaffen, dat hij in staat is te weten of het zin heeft zich tegen die beslissing te verweren met de middelen die het recht hem verschaft. De motieven die aan de bestreden beslissing ten grondslag liggen, kunnen op eenvoudige wijze in deze beslissing worden gelezen en uit het verzoekschrift blijkt dat verzoeker deze motieven kent en aan een inhoudelijke kritiek onderwerpt. Bijgevolg is het doel van de formele motiveringsplicht *in casu* bereikt en voert hij in wezen de schending aan van de materiële motiveringsplicht.

De materiële motiveringsplicht, de vereiste van deugdelijke motieven, houdt in dat de bestreden beslissing op motieven moet steunen waarvan het feitelijk bestaan naar behoren is bewezen en die in rechte ter verantwoording van de beslissing in aanmerking kunnen genomen worden. Dit onderdeel van het enig middel zal dan ook vanuit dit oogpunt worden onderzocht.

2.3.5. De Raad stelt vooreerst vast dat verzoeker de bestreden beslissing aanvecht, noch betwist waar terecht wordt gesteld dat in zijn hoofde geen bijzondere procedurele noden konden worden vastgesteld en dat er hem bijgevolg geen specifieke steunmaatregelen werden verleend.

2.3.6. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

Artikel 57/6, § 3, derde lid, van de Vreemdelingenwet bepaalt dat de in het voormelde eerste lid, 3° bedoelde beslissing wordt getroffen binnen een termijn van vijftien werkdagen na ontvangst van het verzoek om internationale bescherming dat door de minister of zijn gemachtigde werd overgezonden. *In casu* kan niet worden betwist dat de bestreden beslissing buiten deze termijn is genomen. Evenwel betreft voormelde termijn een termijn van orde en voorziet de Vreemdelingenwet geen sanctie indien deze wordt overschreden. Het overschrijden van de termijn van vijftien werkdagen brengt dan ook geen verlies van bevoegdheid met zich mee. Dat deze termijn wordt overschreden, heeft aldus niet tot gevolg dat de commissaris-generaal niet (langer) bevoegd zou zijn om het ingediende verzoek om internationale bescherming op grond van voormelde bepaling niet-ontvankelijk te verklaren. Dit laatste geldt evenzeer bij een eventuele schending van de redelijke termijn, en dit nog daargelaten het gegeven dat verzoeker *in casu* niet aantoonde dat de bestreden beslissing niet binnen een redelijke termijn genomen werd, noch dat de voorgehouden onregelmatigheid verder een invloed zou kunnen hebben op de afloop van de procedure, of een essentieel belang verleent aan de procedure (*cf.* HvJ 16 juli 2020, nr. C-517/17, punt 70).

2.3.7. Uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat verzoeker internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Hij verkreeg er de vluchtelingenstatus op 28 augustus 2023 en werd in het bezit gesteld van Griekse verblijfsdocumenten, waarvan de Griekse verblijfsvergunning (ADET), geldig tot 27 augustus 2026 (administratief dossier, *Eurodac Search Result*, *Eurodac Marked Record*, antwoord Griekse nationale Dublin-unit d.d. 6 maart 2024; 'bijkomende vragen M-status Griekenland'; notities persoonlijk onderhoud, p. 6). Dit lijkt in overeenstemming te zijn met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" d.d. september 2024, p. 13; "*Country Report: Greece. Update 2024*", p. 235) en met het gegeven dat verzoeker in Griekenland op 28 augustus 2023 de vluchtelingenstatus heeft verworven.

In zoverre verzoeker zich in het verzoekschrift de vraag stelt of hij heden nog steeds internationale bescherming geniet in Griekenland, wijst de Raad erop dat er een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de verleende internationale beschermingsstatus enerzijds en de daaraan gekoppelde verblijfstitel anderzijds. Dit onderscheid vindt weerklank in het vigerende EU-*acquis*, waar de richtlijn 2011/95/EU in de artikelen 13 en 18 alludeert op het verlenen van de vluchtelingen- en subsidiaire beschermingsstatus en in artikel 24 de modaliteiten van de respectieve verblijfstitels regelt. In de mate verzoeker in het verzoekschrift aanklaagt dat de commissaris-generaal heeft nagelaten afdoende te onderzoeken of hij actueel internationale bescherming geniet in Griekenland, wijst de Raad erop dat waar de verblijfstitels blijkens artikel 24 van de richtlijn 2011/95/EU in wezen beperkt in de tijd en verlengbaar zijn (zoals overigens ook in België), zulks in beginsel niet het geval is wat betreft de verleende beschermingsstatus die onverkort blijft gelden zolang er een nood is aan bescherming en die slechts in uitzonderlijke, limitatief bepaalde omstandigheden kan worden ingetrokken of beëindigd (*cf.* de artikelen 11, 14, 16 en 19 van de richtlijn 2011/95/EU). De bewijslast met betrekking tot de eerder verleende internationale bescherming(ssatus) in toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet berust inderdaad bij het commissariaat-generaal, doch eens hieraan

is voldaan, komt het de verzoeker die de actualiteit of effectiviteit van deze bescherming ter discussie stelt, persoonlijk toe om aan te tonen dat hij niet (meer) op deze bescherming kan rekenen. Het komt aldus aan verzoeker zelf en niet aan het commissariaat-generaal toe om het bewijs te leveren dat hij in Griekenland niet langer internationale bescherming geniet. Verzoeker blijft hier echter in gebreke. Er zijn geen ernstige indicaties dat hij thans in Griekenland niet langer deze beschermingsstatus zou hebben. Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen aan waaruit zou blijken dat zijn beschermingsstatus, zoals die onder meer blijkt uit het antwoord van de Griekse Dublin-unit van 6 maart 2024, niet langer geldig zou zijn of zou zijn ingetrokken of beëindigd. Hij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die wijzen op een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin. Indien hij van mening is dat er een einde zou zijn gesteld aan zijn verblijfsstatuut omwille van een afwezigheid, of dat hiertoe een procedure is opgestart, komt het verzoeker toe om dit op afdoende wijze aan te tonen. Het louter in vraag stellen van het actueel karakter van de verleende beschermingsstatus volstaat niet.

2.3.8. Bijgevolg wordt *in casu* vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt, zo weze herhaald, de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a), van de richtlijn 2013/32/EU.

De weerlegging van het wederzijds vertrouwensbeginsel vereist evenwel dat er sprake is van een ernstig risico op een onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest in geval van overbrenging naar een andere lidstaat. Het vermoeden wordt weerlegd wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de betrokken verzoeker, als persoon die deze bescherming geniet in die andere lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, ptn. 50-51; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 35).

De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer *“de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid”* (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 90).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van *“tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”*, dan vallen deze tekortkomingen bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend, wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid, wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163/17, Jawo, pt. 95).

De Raad brengt verder nog in herinnering dat situaties die geen *“zeer verregaande materiële deprivatie”* teweegbrengen, volgens het Hof van Justitie niet van aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigen van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;

- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden.

Schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de richtlijn 2011/95/EU die niet leiden tot een schending van artikel 4 van het Handvest, beletten niet om een beschermingsverzoek op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet niet-ontvankelijk te verklaren (arrest Ibrahim e.a, punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97).

2.3.9. Verzoeker betoogt in essentie dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van verregaande materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest. Hij stipt in deze de algemene situatie van (terugkerende) statushouders in Griekenland, alsook individuele elementen aan.

2.3.10. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten waarover de Raad in de huidige fase van de procedure beschikt.

Het Hof van Justitie heeft reeds herhaaldelijk het belang benadrukt van “*objectieve, betrouwbare, nauwkeurige en naar behoren bijgewerkte gegevens en afgemeten aan het beschermingsniveau van de door het Unierecht gewaarborgde grondrechten*” voor de beoordeling van de vraag of de te verwachten leefomstandigheden die een verzoeker als statushouder in die andere lidstaat zou aantreffen, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandelingen in de zin van artikel 4 van het Handvest (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 88-89; beschikkingen van 13 november 2019, Hamed en Omar, C-540/17 en C-541/17, pt. 38).

Beide partijen leggen heden verschillende rapporten voor van gespecialiseerde instellingen of organisaties die de actuele situatie van statushouders in Griekenland onderzoeken, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde rechten en voordelen waarop zij als statushouders aanspraak maken (onder meer m.b.t. werk, huisvesting, sociale voorzieningen en gezondheidszorg), als wat betreft de toegang tot deze rechten en voordelen. Ook de situatie van statushouders bij terugkeer naar Griekenland na verblijf elders buiten het Griekse grondgebied wordt hierin belicht en besproken.

Uit de verstreckte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit het geheel van de informatie beschikbaar in het rechtsplegingsdossier blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – geconfronteerd kunnen worden met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, gericht op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld, waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van igo's en ngo's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumenten (zoals gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en onderwijs, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (“*Communication on the status of migration management in mainland Greece*”, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om hun rechten en voordelen als statushouder in Griekenland te doen gelden,

zoals deze voortvloeien uit de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU en die hen toegang verschaffen tot basisvoorzieningen, zoals toegang tot werk, huisvesting, gezondheidszorg, en sociale voorzieningen.

Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (AFM) en een sociale zekerheidsnummer (AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM, al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, onder andere, het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, onder andere, toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 12, 24; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform ‘Taxisnet’ (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*ibid.*, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals gezondheidszorg, huisvesting, sociale voorzieningen, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de tien dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 5-17; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236-239).

Afgifte van een AFM

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek indienden, en zij die na 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend.

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van

een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben.

Na het verkrijgen van internationale bescherming en een verblijfsvergunning moet een statushouder vervolgens een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY) om de gegevens van zijn AFM bij te werken. Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstrekt. Personen die automatisch een AFM-nummer hebben gekregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 een beschermingsverzoek hebben ingediend, die geen AFM-nummer hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder. Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen.

Een AFM-nummer wordt automatisch gedeactiveerd eens de ADET vervalt en kan niet worden gebruikt tot de ADET wordt verlengd (*“Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 19-20; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 20-21).

Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA is vereist voor, onder meer, de toegang tot sociale voorzieningen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asieldienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds de AMKA-verordening van 23 december 2023 is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van *“een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”*. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP (dienstencentrum voor burgers) of e-EFKA (nationaal fonds voor sociale zekerheid). Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van onder meer gezondheidszorg en sociale voorzieningen te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6, (5), van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat artikel 6, (5) uitdrukkelijk stipuleert dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart

2025, p. 23, nota verwerende partij over de AMKA-wetgeving in Griekenland van 16 januari 2026 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening). Een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf in Griekenland kan bestaan uit één van de volgende documenten: fiscaal woonplaatsattest, eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van gratis concessie of inwoning, verblijfsbewijs in het kader van bepaalde huisvestingsprogramma's, certificaat van verblijf in een studentenaccommodatie,... Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een bewijs van werk voorleggen, zoals een certificaat van aanwerving van een werkgever (een "*employment hiring certificate from an employer*" in de Engelse vertaling van de reeds geciteerde AMKA-verordening; in het "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*" van september 2024 worden ook de termen "*intentieverklaring van een werkgever*" en "*werkgeversverklaring*" gebruikt), een arbeidsovereenkomst die is *geüpload* in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI), een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen of een bewijs van studie.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden.

De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI *geüpload* arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet legaal werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een 'geldige' verblijfsvergunning (ADET) voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie *infra*) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA.

Daarnaast volgt uit artikel 7, lid 1, c), van de AMKA-verordening dat de AMKA eveneens wordt gedeactiveerd wanneer er niet langer sprake is van een actueel verblijf in Griekenland. Een AMKA wordt volgens artikel 8 van de AMKA-verordening gereactiveerd als aan de voorwaarden van artikelen 5 en 6 van deze verordening is voldaan ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-24; "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 20-22; *Country Report: Greece. Update 2024*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202, 266-267 en de vertaling naar het Engels van de AMKA-verordening gevoegd als bijlage bij de COI Focus "*GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail*", 13 februari 2026, waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij).

Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta ("*Country Report: Greece. Update 2024*", AIDA/ECRE, september 2025, p. 253-257; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 18-19; Refugee.info Greece, *Travel Documents Greece*, 9 februari 2024).

Huisvesting

Van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verbleven dertig dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (rapport "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (*Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection*) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de Europese Unie ten bedrage van zestig miljoen euro en de bijstand van verschillende ngo's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47 753 begunstigden van internationale bescherming welkomscursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10 816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (ngo's) of Griekse afdelingen van internationale ngo's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;
- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus *"the European way of life"*, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen. Zij ontvangen een bijdrage voor zelfstandig leven en een huursubsidiebedrag volgens de grootte van hun huishouden. Statushouders die verhuizen naar een aangewezen gebied buiten de grote steden, krijgen vier extra maandelijks huurtoelagen als aanmoediging.

Op het online platform www.heliospiti.com is betaalbare huisvesting beschikbaar, specifiek bedoeld voor HELIOS+. Het IOM-project *Providing Assistance for Transitioning Housing Solutions* (PATHS) voorziet een uitbreiding van dit platform, niet alleen in Griekenland maar ook in België en Frankrijk. PATHS wordt gefinancierd door ESF+ en loopt van 1 november 2024 tot 31 oktober 2027. Sommige woningen zijn gekoppeld aan speciale ondersteuningsprogramma's zoals HELIOS+, maar PATHS richt zich in wezen op huisvesting voor alle begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de *factsheet* van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (*Kéntro Ensómátosis Metanastón*, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de volgende drie criteria:

(i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiendienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (*Dimosia Ypiresia Apascholis*, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal vierentwintig maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan vierentwintig maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan vierentwintig maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal achttien maanden. De procedure staat in het Arabisch, Frans, Grieks en Oekraïens op de website van de IOM. De online brochure over HELIOS+ is beschikbaar in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi/Dari, Frans, Grieks, Oekraïens en Somali. De IOM heeft ook een Facebook-pagina over HELIOS+. Verder is er een HELIOS+ Helpline via Telegram. De selectie van de deelnemers gebeurt volgens de IOM uitsluitend op basis van twee criteria: of iemand voldoet aan de voorwaarden (geschiktheid) én de volgorde van aanmelding. Als het aantal plaatsen in een regio al bezet is, komt men op een wachtlijst ("*finalist*"). Eerdere inschrijvingen blijven geldig. De website en brochures van de IOM maken geen melding van voorrangsgroepen.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland ("*COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 2-12; "*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 29-30; "*Communication on the status of migration management in mainland Greece*", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven. Niet alleen begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, maar ook geregistreerde asielzoekers met een asielzoekerskaart kunnen zich voor dit programma aanmelden. Over de leeftijdsgrens is de informatie niet eenduidig. Statushouders moeten volledig zelfstandig kunnen functioneren, het individuele integratieplan volgen en mogen geen verslavende middelen gebruiken. Dit programma werkt met voorrangsgroepen. De brochure maakt niet duidelijk welke criteria hierbij prioritair zijn. De brochure en de website van de IOM, respectievelijk in het Grieks en in het Engels, geven duidelijke informatie over de procedure. Er is een folder met informatie in zeven talen: het Arabisch, Engels, Farsi, Frans, Grieks, Somali en Urdu. De IOM stelt dat verschillende instanties mee de aanvraag kunnen indienen, zoals opvangcentra voor niet-begeleide minderjarigen, ngo's, enz. De startdatum van dit programma is onduidelijk, maar verschillende bronnen geven aan dat het loopt tot mei 2027 (COI Focus Griekenland: "*Helios+ en Helios Junior*", 17 september 2025, Cedoca, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van dertig dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van dertig dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens vijf jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden.

Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*", RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 32).

Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA.

Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenvoeging in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 24 en 34).

Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA-rapport van september 2025 wordt hierover geen melding gemaakt (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262). Het verslag *"Feitenonderzoek"* stelt dan weer dat statushouders in de praktijk naast een ADET in het bezit dienen te zijn van een AMKA-nummer voor de afdracht van sociale lasten en een AFM om legaal arbeid in loondienst te verrichten (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, september 2024, p. 38).

In zijn antwoord per e-mail van 22 december 2025 op een vraag tot verduidelijking vanwege de commissaris-generaal, stelt het hoofd van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn (COI Focus *"GRECE. Activation de l'AMKA et accès au marché du travail"*, 13 februari 2026 waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij). Uit voormelde COI Focus blijkt dat een AMKA-nummer nodig is voor de registratie van de arbeidsovereenkomst in het ERGANI-systeem, doch dit moet geen actief AMKA-nummer zijn. Hoewel uit de wet geen sprake is van onderlinge afhankelijkheid, kunnen administratieve belemmeringen zowel de registratie van een arbeidsovereenkomst als de activering van het AMKA-nummer bemoeilijken, waardoor de indruk van een cirkelredenering ontstaat. Echter kan op grond van de voorliggende informatie niet worden besloten dat een actieve AMKA noodzakelijk is om een arbeidsovereenkomst op het ERGANI-platform te registreren.

Gelet op het geheel van de bronnen die voorliggen kan in de huidige stand van zaken worden besloten dat een actieve AMKA geen voorwaarde is om in Griekenland legaal te kunnen werken. Een AMKA-nummer volstaat.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (*"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 261-262).

In de mededeling van de Commissie, waarnaar in de bestreden beslissing wordt verwezen, kan nog worden gelezen:

"De capaciteit van het Griekse directoraat voor maatschappelijke integratie is versterkt door middel van het instrument voor technische ondersteuning van de Commissie, in het bijzonder met betrekking tot het ontwerp, de ontwikkeling en de invoering van hervormingen op het gebied van integratie. Bovendien is het ministerie van Migratie en Asiel bezig met het ontwerp van een onlineplatform voor sociale inclusie om de toegang van derdelanders tot de Griekse arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Dit is een aanvulling op andere initiatieven om de integratie van begunstigden van internationale bescherming op de arbeidsmarkt te bevorderen.

Ook een project dat steunt op de herstel- en veerkrachtfaciliteit en sinds de tweede helft van 2022 wordt uitgevoerd, bereidt vluchtelingen voor op toetreding tot de arbeidsmarkt en bevordert samenwerking met bedrijven en andere belanghebbenden. Andere integratie-initiatieven zijn onder meer speciale banenbeurzen voor lokale werkgevers en begunstigden van internationale bescherming in de opvang- en identificatiecentra (georganiseerd in samenwerking met de UNHCR en de IOM) en het opzetten van centrale contactpunten om derdelanders informatie te verschaffen en gespecialiseerde diensten te bieden (door ESF+ gefinancierde centra voor integratie van migranten). Deze initiatieven leiden tot samenwerkingen en netwerken die

begunstigden helpen contact te leggen met diensten en programma's voor maatschappelijke integratie en geven uitvoering aan activiteiten in het kader van maatschappelijke integratie die de sociale cohesie bevorderen.

Het ministerie van Migratie en Asiel heeft meer initiatieven op dit gebied aangekondigd, zoals de integratiebureaus in opvangfaciliteiten en speciale projecten uit hoofde van het Zwitsers-Griekse samenwerkingsprogramma 2023-2026. Bovendien werken de autoriteiten aan aanvullende integratiemaatregelen, met financiering die in de programmeringsperiode 2021-2027 beschikbaar is via het Europees Sociaal Fonds+.

De UNHCR is actief betrokken bij gerichte activiteiten om de integratie van vluchtelingen te bevorderen, met behulp van proefprojecten zoals een project in het kader van autorijden en verkeersveiligheid, taalcursussen voor volwassen vluchtelingen op de eilanden en hulp aan personen met een handicap bij het verkrijgen van toegang tot sociale voorzieningen. Het door de UNHCR beheerde ADAMA-centrum is een plek waar begunstigden praktische hulp, advies en bijstand kunnen krijgen bij het vinden van hun weg op de Griekse arbeidsmarkt. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven op lokaal niveau, zoals de raden voor integratie van migranten en vluchtelingen, die verschillende gemeenten in het leven hebben geroepen om activiteiten te ontplooiën die burgerparticipatie mogelijk maken. Verschillende steden hebben het netwerk van steden voor integratie opgezet, dat informatie over goede praktijken voor de integratie van migranten en vluchtelingen plant, organiseert, invoert en uitwisselt. De gemeente Athene heeft het Atheens coördinatiecentrum voor migranten- en vluchtelingenkwesties opgericht om de samenwerking tussen de stad Athene en het maatschappelijk middenveld, internationale organisaties en de centrale overheid te vergemakkelijken" ("Communication on the status of migration management in mainland Greece", Europese Commissie, 4 april 2025, p. 14-15).

Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale voorzieningen betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract, een certificaat van aanwerving van een werkgever (intentieverklaring of werkgeversverklaring) of zelfstandig ondernemerschap. Statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Griekse Asielwet, aangezien het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van internationale bescherming. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die, gezien de strekking van de informatie over deze kwestie, niet lijkt te zullen veranderen.

De Europese Commissie heeft bijgevolg in januari 2023 een aanmaningsbrief aan Griekenland gestuurd (INFR(2022)2044) wegens niet-omzetting van alle bepalingen uit de richtlijn 2011/95/EU. De Europese Commissie is hiermee een inbreukprocedure gestart tegen Griekenland, mede wegens verschillende obstakels die statushouders ervaren in hun toegang tot de sociale voorzieningen, zoals bepaald in artikel 29 van de richtlijn 2011/95/EU. Het vereiste van een arbeids- en verblijfsverleden in Griekenland om aanspraak te kunnen maken op sociale voorzieningen behelst volgens de inbreukprocedure mogelijk een ongerechtvaardigd onderscheid tussen statushouders en Griekse staatsburgers of inwoners van Griekenland ("Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland", Nederlandse Ministerie van Buitenlandse

Zaken, september 2024, p. 23). Na beoordeling van het Griekse antwoord is de Commissie van mening dat Griekenland zijn verplichtingen uit hoofde van de richtlijn 2011/95/EU niet is nagekomen en heeft zij daarom besloten om in mei 2025 een met redenen omkleed advies uit te brengen wegens niet-naleving van bepaalde bepalingen uit deze richtlijn. De Commissie stelt daarbij dat een volledige naleving van de richtlijn 2011/95/EU essentieel is voor het goed functioneren van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel. Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken. Na het uitsturen van dit met redenen omkleed advies, heeft Griekenland twee maanden tijd om te reageren en de nodige maatregelen te nemen. Niet-naleving hiervan kan de Commissie ertoe doen besluiten de zaak aan het Hof van Justitie voor te leggen. Aldus blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie, Griekenland nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de Unierechtelijke normen te voldoen (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 22-27; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Tot op heden ligt geen informatie voor met betrekking tot het eventuele inleiden van een zaak bij het Hof van Justitie. Minstens blijkt dat meer dan drie jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie Griekenland in mei 2025 nog steeds geen stappen heeft ondernomen om aan de EU-normen te voldoen.

Er bestaat geen specifieke uitkering voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. *‘cash assistance’*), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro)) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkendiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een AMKA alsook een bankrekening hebben (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 27-28; *“Country Report: Greece. Update 2025”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 265).

Gezondheidszorg

Iedere statushouder in Griekenland heeft recht op gratis toegang tot primaire, secundaire en tertiaire gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen.

Wet 4368/2016 voorziet in het recht op gratis toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. De gezondheidszorg bestaat uit toegang tot publieke gezondheidszorg (openbare ziekenhuizen, openbare medische centra, gezondheidscentra, gemeentelijke klinieken) en sluit dus toegang tot private zorgaanbieders uit.

Artikel 33 van wet 4368/2016 garandeert gratis gezondheidszorg voor niet-verzekerde personen en kwetsbare groepen, wat betekent dat de Griekse overheid voorziet in de dekking van de medische kosten. De begunstigden die beroep kunnen doen op deze gratis gezondheidszorg worden nader omschreven in artikel 33, lid 2. Uit artikel 33, lid 2 onder c), punt ix) volgt dat hieronder vallen *“personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), die een geldige verblijfsvergunning hebben of wachten op een beslissing over een aanvraag tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot*

afwijzing van het verzoek tot verlenging, of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat" (vrije vertaling, zie COI Focus "GRECE Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA", 31 maart 2026, met Franstalige vertaling van artikel 33 van de wet 4368/2016: "*ix) les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou contentieux existe*").

Artikel 33, lid 3 stipuleert dat de begunstigden in het bezit moeten zijn van een AMKA-nummer. Bijgevolg hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gratis openbare gezondheidszorg in Griekenland ("*Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*" van RSA/PRO ASYL van maart 2025, p. 35). Een statushouder zonder AMKA-nummer valt aldus niet onder artikel 33 van wet 4368/2016.

In een omzendbrief van 3 november 2025 wordt gesteld dat, als gevolg van de hervorming van de AMKA-verordening, de begunstigden onder artikel 33, lid 2, onder c), van wet 4368/2016 geen actieve AMKA moeten voorleggen om toegang te krijgen tot ziekenhuiszorg en medisch-farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen, op voorwaarde dat, al naar gelang het geval, de volgende bewijsstukken worden overgelegd:

"(...)

ix) Personen die internationale bescherming genieten (erkende vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten) en staatlozen en hun familieleden (echtgenoten en minderjarige of ten laste komende kinderen), ongeacht of zij in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning of dat er een beslissing in behandeling is betreffende een verzoek tot verlenging van de internationale beschermingsstatus of een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van de beslissing tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7)" (vrije vertaling, zie COI Focus "GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA", 31 maart 2026, waarnaar verwezen wordt in de aanvullende nota van de verwerende partij, met Franstalige vertaling van deze omzendbrief: "*ix) Les bénéficiaires d'une protection internationale (réfugiés reconnus et bénéficiaires d'une protection subsidiaire) et les apatrides et les membres de leur famille (conjoint et enfants mineurs ou à charge) qu'ils soient titulaires d'un permis de séjour en cours de validité ou qu'une décision soit en attente concernant une demande de renouvellement du statut de protection internationale ou un recours administratif ou judiciaire contre une décision de rejet de la demande de renouvellement ou à tout moment où le droit à un recours administratif ou judiciaire existe: Une attestation écrite de décision de report d'éloignement en application des dispositions du parag. 4 de l'article 24 de la loi n° 3907/2011*").

Uit de COI Focus "GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA" van 31 maart 2026 blijkt dat bij gebrek aan een actieve AMKA, voor begunstigden van internationale bescherming (punt ix van de wetgeving) toegang tot gezondheidszorg mogelijk is op vertoon van:

- (a) een geldige ADET; of
- (b) een bewijs van aanvraag tot verlenging van de status; of
- (c) een administratief of gerechtelijk beroep tegen een beslissing tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of op elk moment waarop het recht op administratief of gerechtelijk beroep bestaat: een schriftelijke verklaring van het besluit tot uitstel van verwijdering overeenkomstig de bepalingen van lid 4 van artikel 24 van wet nr. 3907/2011 (A 7).

Deze bijkomende duiding in de wetgeving van november 2025 bevestigt dat een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland toegang heeft tot publieke gezondheidszorg, ook indien deze persoon niet in het bezit is van een actieve AMKA. Deze wetgeving stelt namelijk expliciet dat voor specifieke categorieën van personen het bezit van een actieve AMKA-vergunning niet vereist is voor het verlenen van verpleegkundige en medisch farmaceutische zorg in openbare gezondheidsinstellingen. De begunstigde van internationale bescherming dient aan te tonen dat hij in het bezit is van een (a) geldige ADET, of (b) een bewijs dat aantoonde dat de verzoeker een verlening van zijn ADET heeft aangevraagd. Het AIDA-rapport van september 2025 duidt namelijk dat om een hernieuwing van de verblijfsvergunning af te leveren, een '*attestation of application status*' wordt afgeleverd.

Wat betreft de schriftelijke verklaringen aangaande het uitstel tot verwijdering (c) (*postponement of removal*), blijkt uit de artikelen 23 en 24 van de Griekse asielwet (*Law 3907/2011*, in het Engels beschikbaar op: <https://www.refworld.org/legal/legislation/natlegbod/2011/en/78894>) dat een verklaring aangaande en uitstel tot verwijdering enkel van toepassing is voor personen die een terugkeerbesluit (*return decision*) hebben ontvangen, en aldus, in het kader van de beroepsprocedure tegen een negatieve beslissing, uitstel vragen van hun verwijdering van het grondgebied. Dit is niet van toepassing voor begunstigden van internationale

bescherming die in het bezit zijn van een geldige ADET of een attest ter verlenging van hun verblijfsvergunning.

In deze stand van zaken blijkt dan ook dat statushouders met een AMKA-nummer, die evenwel nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en dus hun AMKA niet kunnen activeren, in principe worden uitgesloten van gratis toegang tot de publieke gezondheidszorg.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *"Living In Greece – Access to healthcare"*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51 en COI Focus *"GRECE. Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA"*, 31 maart 2026) Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis wordt aangeraden daarvoor een beroep te doen op een ngo. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>; alsook de referentie via consulteerbare weblink naar Refugee.info Greece, *"Health insurance"* beschikbaar op <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985624835479>, waarnaar wordt verwezen in voetnoten 89-90, 96-97 en 320 van *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 21, 51)

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, waaronder medische en psychologische hulp, psychosociale ondersteuning en begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. p. 49-51, 67; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 4, 7-8, 12).

De toegang tot de gezondheidszorg wordt in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 35; *"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, september 2024, p. 49-51; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 209, 266-268).

Verlenging van een ADET

Naast de algemene uitdagingen voor statushouders in Griekenland zien terugkerende statushouders, wiens ADET vervallen is, zich gesteld voor bijkomende administratieve en praktische uitdagingen. Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk dertig dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asieldienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden wordt een boete van honderd euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot

risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239; *“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de verlenging van hun verblijfsvergunning (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag *normaliter* op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asieldienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt vijf dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en *uploaden* van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. *“Alkyoni II”*) kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asieldienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precaire situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asieldienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor (RAO) (*“Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights”*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 10-13; *“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 235-239).

Bovendien bepaalt de Griekse Asielwet dat de geldigheidsduur van een ADET begint op de datum waarop de asieldiensten de ADET-beslissing hebben genomen met betrekking tot de eerste verblijfsvergunning maar dat bij verlenging van de verblijfsvergunning de geldigheidsdatum van de nieuwe ADET overeenkomt met de vervaldatum van de vorige verblijfsvergunning, en niet met de datum van daadwerkelijke afgifte van de nieuwe ADET. Dit brengt een ernstig risico met zich mee, met name voor houders van subsidiaire

bescherming wier ADET één jaar geldig is, aangezien zij hun ADET kort voor het verstrijken of reeds na het verstrijken ervan ontvangen en deze onmiddellijk moeten verlengen gezien de hierboven beschreven vertragingen. In dergelijke gevallen krijgen statushouders van de asiendienst de instructie om een nieuwe aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 16-17).

Uit het voorgaande blijkt dat een statushouder, die zijn ADET wil verlengen, kan worden geconfronteerd met een veelvoud aan administratieve, technologische en taalgerelateerde hindernissen, naast lange wachtermijnen.

In de aanvullende nota van de verwerende partij wordt verwezen naar de mogelijkheid sinds november 2021 om een online aanvraag tot verlenging van de ADET in te dienen, maar het blijkt hier enkel om een aankondiging te gaan; er is geen informatie in het rechtsplegingsdossier dat zulk online platform al daadwerkelijk functioneert (*"Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland"*, Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, juni 2022, p. 14; september 2024, p. 19).

In het AIDA-rapport kan worden gelezen: *"Furthermore, a day after the residence permit expires, beneficiaries' Social Security Number (AMKA) is deactivated. This adds an additional bureaucratic layer and delays, as, in order to re-activate it, beneficiaries need to submit the attestation of application status, along with other documents required under JMD Φ80320/109864/14.12.2023. 1314."* In de voetnoot wordt verwezen naar artikelen 5, 6 en 8 van de AMKA-verordening, maar de Raad kan in deze artikelen niet lezen dat een attest van verlengingsaanvraag kan worden voorgelegd om de AMKA te activeren. Wat er ook van zij, uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat om een AMKA te activeren niet enkel een attest van verlengingsaanvraag moet worden voorgelegd, maar ook een bewijs van (daadwerkelijk) verblijf (bv. eigendomsbewijs, huurovereenkomst,...), alsook een bewijs van werk of studie, zoals hierboven uiteengezet in punt C. Echter om daadwerkelijk te kunnen werken, heeft een verzoeker ook een geldige AFM nodig die pas kan worden geactiveerd wanneer er een geldige ADET is, zoals hierboven uiteengezet in punten B en F. Alles samengenomen is het dan ook hier niet duidelijk uit de landeninformatie hoe een verzoeker zijn AMKA kan laten reactiveren wanneer hij geen geldige ADET meer heeft.

De Raad besluit dan ook dat een statushouder tijdens de wachtermijn niet over Griekse documenten kan beschikken, die, bij afwezigheid van een geldige ADET, hem alsnog toegang kunnen verschaffen tot zijn rechten en voordelen als statushouder.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de Europese Unie wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer huisvesting, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36-38; *"Communication on the status of migration management in mainland Greece"*, Europese Commissie, 4 april 2025, p. 13). De Raad stelt vast dat België zulk overbruggingsprogramma voor statushouders die terugkeren naar Griekenland niet voorziet.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland in principe via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (*"Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights"*, RSA/PRO ASYL, maart 2025, p. 36; *"Country Report: Greece. Update 2024"*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238, 260-261).

Verder moeten personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de verlenging van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven, maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat

dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (*“Country Report: Greece. Update 2024”*, AIDA/ECRE, september 2025, p. 238).

Uit dit alles blijkt dus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, sociale voorzieningen en de huisvesting.

2.3.11. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds precair en problematisch kan zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd. Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland ernstig en moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de behandelingsduur van de procedures voor de afgifte of verlenging van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) precaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een verdere evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

2.3.12. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (ibid., pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is.

De voormelde informatie over de situatie in Griekenland volstaat op zich niet om zonder meer te besluiten dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft bekomen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek blijft dus aan de orde.

De meest recente landeninformatie, die vermeld wordt in de aanvullende nota's van de commissaris-generaal en verzoeker, is dezelfde dan wel ligt in dezelfde lijn als de hierboven vermelde informatie en doorprijkt derhalve bovenstaande analyse niet. Ook de recente rechtspraak van de Verenigde Kamers van de Raad, waarnaar in de aanvullende nota van verzoeker verwezen wordt, is mee in rekening gebracht, met dien verstande dat verzoekers ADET nog geldig is, in tegenstelling tot wat in de rechtspraak van de Verenigde Kamers het geval was. Waar verzoeker in zijn aanvullende nota verwijst naar de brief van een *consortium* van Griekse middelveldorganisaties gericht aan de Belgische asieldiensten d.d. 19 november 2025 om aan te tonen dat de COI Focus *“Aide aux migrants”* van 25 juli 2025 niet accuraat is en buiten beschouwing moet worden gelaten, doch ook dat de situatie in Griekenland dusdanig is dat er voor statushouders gewoonweg

geen mogelijkheden zijn om hulp te bekomen, kan de Raad niet anders dan vaststellen dat noch de betreffende brief, noch deze COI Focus door de partijen als dusdanig is neergelegd zodat de Raad er geen kennis van kan nemen en de hiertegen ontwikkelde kritiek in dezen niet dienstig is. De Raad wijst er verder op dat voorgaande analyse is gemaakt steunende op basis van het geheel van beschikbare en gehanteerde rapporten en waarbij met meerdere administratieve obstakels en beperkingen voor ngo's rekening is gehouden. De conclusie blijft overeind dat een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek aan de orde blijft.

2.3.13. Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precaire situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met "*alle gegevens van de zaak*" (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van een verzoeker, aan zijn individueel profiel en zijn vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in zijn eigen basisbehoeften te voorzien.

In de bestreden beslissing en haar aanvullende nota beaamt de verwerende partij dat bij de beoordeling van de doeltreffendheid van de internationale bescherming in Griekenland grote voorzichtigheid is geboden en dat de persoonlijke situatie en individuele omstandigheden van een verzoeker als statushouder in Griekenland doorslaggevend zijn. De verwerende partij beaamt tevens dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland en dat de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet in een aantal gevallen niet aan de orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft.

Hierbij moet nog aan worden toegevoegd dat, wat deze individuele omstandigheden verder betreft, de recente wetswijzigingen in Griekenland een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder blijken te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

2.3.14. Wat zijn individuele situatie betreft, maakt verzoeker, een achtentwintigjarige man, vooreerst niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland. Uit zijn verklaringen kan niet blijken dat hij kampt met enige medische of psychologische problemen die belangrijke gevolgen zouden hebben voor zijn zelfstandig functioneren.

Bij de Dienst Vreemdelingenzaken verklaarde verzoeker op 8 februari 2024 dat zijn gezondheidstoestand goed was, dat hij geen persoonlijke problemen van medische of psychologische aard ondervond en dat hij geen dringende en noodzakelijke zorg nodig had (administratief dossier, 'verklaring volgend verzoek', punt 29 en 'bijkomende vragen M-status Griekenland'). Tijdens zijn persoonlijk onderhoud op 2 juli 2025 gaf verzoeker aan dat hij in Griekenland mentaal zeer uitgeput was (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 10). In het verzoekschrift wordt erop gewezen dat verzoeker momenteel zwaar psychisch belast is en aanzienlijk lijdt onder de emotionele en mentale gevolgen van de oorlog in Gaza. De Raad benadrukt dat verzoeker niet de minste aanwijzing heeft gegeven van overtuigende, nauwkeurige en ernstige bewijzen die de commissaris-generaal, dan wel de Raad kunnen inlichten over de realiteit, de omvang en de ernst van de mentale problemen waar hij tijdens zijn persoonlijk onderhoud en verzoekschrift op hintte. Noch tijdens de administratieve procedure, noch bij zijn verzoekschrift of zijn aanvullende nota voegt verzoeker enig medisch document. Zijn psychologische kwetsbaarheid wordt op generlei wijze *in concreto* gestaafd. De Raad stipt verder aan dat, hoewel niet betwist wordt dat verzoekers ervaringen in Griekenland en de huidige algemene situatie in Gaza een psychologische impact op hem kan hebben, uit de verklaringen van verzoeker niet kan blijken dat mentale problemen belangrijke negatieve gevolgen hebben op het vlak van zijn

zelfredzaamheid en autonomie en dat zijn medische toestand de toegang tot gezondheidszorg, huisvesting en tewerkstelling in Griekenland onredelijk moeilijk of zelfs onmogelijk zou maken. Hij zet nergens *in concreto* uiteen in welke mate zijn gezondheidstoestand hem belet om zijn rechten te doen gelden in Griekenland, noch wat de omvang of draagwijdte van deze (psycho)medische problemen zou zijn op zijn mogelijkheden om zijn rechten in Griekenland uit te oefenen. Waar verzoeker, om te wijzen op zijn bijzondere kwetsbaarheid gelinkt aan de intrinsieke kwetsbaarheid van verzoekers om internationale bescherming afkomstig uit Gaza, in zijn verzoekschrift rechtspraak van de Raad aanhaalt, wijst de Raad erop dat de precedentenwaarde niet wordt aanvaard in het Belgische recht en dat ieder verzoek om internationale bescherming om zijn eigen, individuele merites wordt beoordeeld.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen derwijze dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten. Aldus brengt verzoeker, wat zijn persoonlijke situatie betreft, geen specifieke elementen bij die blijken geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

Wat betreft de toegang tot gezondheidszorg in Griekenland, toont verzoeker verder niet aan dat de mogelijkheden of beperkingen om in dit verband zijn rechten als statushouder uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook Griekse onderdanen kunnen worden geconfronteerd. In de mate dat kan worden aangenomen dat er in Griekenland een kwaliteitsverschil mogelijk is in vergelijking met België op vlak van gezondheidszorg, volstaat dit verder op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zou belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Een mogelijk kwaliteitsverschil tussen de gezondheidszorg in België en Griekenland, houdt geen verband met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet. Hetzelfde geldt immers voor de Griekse onderdanen. Het komt verzoeker toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om *in concreto* aan te tonen dat hij zijn rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland en hij, als statushouder, geen of onvoldoende toegang heeft tot medische zorg. Verzoeker slaagt hier echter niet in. Hij gaf ook aan in Kreta geen medisch probleem te hebben gekend en zocht in Griekenland nooit medische zorg of psychologische begeleiding (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 9-10 en 'bijkomende vragen M-status Griekenland').

2.3.15. De Raad benadrukt verder dat verzoeker nog steeds beschikt over een geldige verblijfsvergunning (ADET), hetgeen hem toelaat toegang te verkrijgen tot andere essentiële documenten en basisvoorzieningen. Er ligt niet enig concreet gegeven voor waaruit blijkt dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning thans zou zijn verstreken zodat zijn betoog betreffende de moeilijkheden om deze te hernieuwen bij terugkeer niet dienstig kan worden aangevoerd.

Verzoeker gaf aan dat zijn Griekse documenten (ADET en paspoort) zijn gestolen bij aankomst in Brussel (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 6 en 'verklaring DVZ', punt 23, 25). Verzoeker beperkt zich echter tot loutere en ongestaafde beweringen en toont op generlei wijze concreet aan dat zijn documenten daadwerkelijk zijn gestolen en deed ook geen aangifte hiervan bij de politie. Wat er ook van zij, de Raad stipt aan dat verzoekers Griekse verblijfsvergunning nog steeds geldig is. De geldigheidsduur van zijn verblijfsvergunning loopt immers nog tot 27 augustus 2026.

In de bestreden beslissing, alsook haar aanvullende nota, verduidelijkt de verwerende partij dat een persoon die internationale bescherming geniet in Griekenland en zijn afgedrukte verblijfsvergunning (het document dat aantoonde dat hij in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning) niet meer in zijn bezit heeft, niet te maken krijgt met de specifieke moeilijkheden waarmee personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en van wie de verblijfsvergunning is verlopen en die naar deze lidstaat moeten terugkeren, worden geconfronteerd. De verwerende partij wijst erop dat het mogelijk is een vervangkaart (*replacement card*) te verkrijgen in geval van verlies van de gedrukte verblijfsvergunning (ADET) en geeft ook de te volgen procedure mee: *"Hiervoor moet men zich naar een asielbureau begeven om het verlies van het document te melden en een verklaring van verlies te verkrijgen, die aan de politie moet worden overgelegd. De politie geeft de betrokkene een kennisgeving. Het Asielbureau moet van deze kennisgeving in kennis worden gesteld en ongeveer vier maanden na de kennisgeving neemt het een nieuwe beslissing over de afgifte van een verblijfsvergunning. Zodra de beslissing is genomen, moet een afspraak worden gemaakt bij het bevoegde politiebureau om de nieuwe gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen. De procedure is vergelijkbaar in geval van beschadigde documenten (Refugee Info Greece - How to renew and replace lost, damaged or expired documents, 6 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985619341335>; Recognised Refugees 2025. Access to documents and*

socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeegean.org/wpcontent/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.” Verzoeker beschikt overigens nog over een kopie van zijn Griekse verblijfskaart (en paspoort) op zijn telefoon (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 6). Zijn identiteit alsook het bestaan en de geldigheid van zijn verblijfsrecht in Griekenland kunnen bijgevolg eenvoudig worden geverifieerd door de bevoegde Griekse autoriteiten, wat de aanvraag en afgifte van een vervangkaart vergemakkelijkt. Verzoeker brengt geen elementen bij die de gedane analyse ontkrachten of weerleggen.

Hoewel de informatie over de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland melding maakt van de specifieke moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben wanneer zij terugkeren, maakt deze objectieve informatie geen melding van soortgelijke problemen waarmee personen worden geconfronteerd die geen gedrukte verblijfsvergunning meer hebben. Zelfs indien verzoeker niet langer in het bezit zou zijn van zijn geprinte verblijfsvergunning, hetgeen niet zonder meer kan worden aangenomen gezien zijn blote beweringen dienaangaande, blijkt hieruit dan ook niet dat hij geconfronteerd zou worden met de moeilijkheden die statushouders ondervinden die geen geldige verblijfsvergunning meer hebben.

Verder wordt er in de bestreden beslissing op geduid dat uit objectieve informatie ook blijkt dat het fysieke document pas ongeldig wordt nadat aangifte van diefstal of verlies naar behoren is gedaan, bij de politie in Griekenland (*ibid.*). Deze informatie geeft evenmin aanleiding om te vermoeden dat de ongeldigheid van een gedrukte ADET, in het kader van een procedure die tot doel heeft een identiek document te vervangen, zou leiden tot de opschorting of intrekking van het verblijfsrecht of andere rechten die aan dit document zijn verbonden. Bijgevolg zou verzoeker, zelfs indien zou moeten worden geconcludeerd dat hij niet langer in het bezit is van zijn gedrukte verblijfsvergunning, niet worden geconfronteerd met de moeilijkheden waarmee personen worden geconfronteerd die niet langer over een geldige verblijfsvergunning beschikken.

2.3.16. Verzoeker verklaart geen AFM en geen AMKA te hebben ontvangen, of minstens niet te weten of hij deze had, en lijkt verder ook niet te weten waarvoor deze documenten dienen (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 7 en ‘bijkomende vragen M-status Griekenland’).

Blijkens objectieve informatie krijgen personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoeker *in casu*, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (RSA-rapport, maart 2025, p. 20; “*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 19-20: “*Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben.*”). De Raad benadrukt hierbij dat het fiscaal registratienummer toegang geeft tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (“*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*”, september 2024, p. 19). Dit AFM wordt behouden wanneer de betrokkene een internationale beschermingsstatus krijgt toegekend. Wel dient de begunstigde van internationale bescherming, wanneer hij in het bezit wordt gesteld van zijn ADET, een afspraak te maken bij het bevoegde belastingkantoor om de gegevens van het AFM bij te werken, hetgeen mogelijk is zolang de ADET geldig is (zie “*Recognised Refugees 2025. March 2025. Access to documents and socio-economic rights*”, gepubliceerd door RSA in april 2025, p. 20-21). Verzoeker toont niet *in concreto* aan dat het voor hem niet mogelijk was/is om deze administratieve formaliteit te vervullen. Toen verzoeker in Griekenland was, had hij derhalve een fiscaal registratienummer ontvangen waarmee hij toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning. Uit objectieve informatie blijkt dat deze AFM geldig blijft zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA-rapport, maart 2025, p. 21: “*the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the residence permit and cannot be used until the ADET is renewed*”). Het is de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het al dan niet kwijt zijn van de gedrukte verblijfsvergunning. Aangezien verzoekers verblijfsvergunning geldig is tot 27 augustus 2026, is zijn AFM dus ook geldig tot die datum.

Hetzelfde geldt voor het sociale zekerheidsnummer (AMKA). De AMKA wordt pas gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt: “*According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit expires*” (AIDA-rapport, juni 2024, p. 248). Verzoeker toont niet aan dat hij niet in de mogelijkheid was om zijn AMKA aan te vragen en/of te activeren en blijkt hiertoe ook geen moeite te hebben gedaan (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 7). De Raad herhaalt dat het verzoeker toekomt om de middelen die het recht en zijn status hem in Griekenland bieden terdege te gebruiken. Bovendien blijkt dat verzoeker in staat was een Grieks reisdocument te verkrijgen (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 6), *i.e.* een document dat niet automatisch wordt afgegeven maar waarvoor bepaalde stappen ondernomen dienen te worden door de begunstigde om internationale bescherming. Het feit dat verzoeker in staat was om een Grieks reisdocument te bekomen en bekostigen, duidt erop dat hij niet beperkt was in de toegang tot relevante informatie en

administratieve ondersteuning. Waar hij verder de vereiste benadrukt van het hebben van een wettig verblijf en daarbovenop het aanleveren van bewijs van werkelijk verblijf in Griekenland, alsook van tewerkstelling alvorens een actieve AMKA wordt uitgereikt of een bestaande AMKA opnieuw te activeren, werd hierboven reeds gewezen op het feit dat een intentieverklaring van een werkgever volstaat, dat het voorleggen van een geldige ADET volstaat als bewijs van wettig verblijf en dat het bewijs van verblijf in het land onder meer kan bestaan uit een huurovereenkomst. Gelet op hetgeen hierna wordt uiteengezet in verband met verzoekers zelfredzaamheid en middelen, blijkt niet dat het voor hem onmogelijk zou zijn de nodige documenten voor te leggen, nodig voor de activering van de AMKA en evenmin dat hij de periode nodig om zijn AMKA te bekomen en te activeren niet zou kunnen overbruggen zonder in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie te belanden. De Raad herinnert er hierbij aan dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen. In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldig AFM-nummer en een geldig AMKA-nummer. Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt gesteld dat tevens een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO ASYL dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving en de zoektocht naar werk in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 24 en 34). Zoals hoger reeds aangehaald, bevestigt geen enkele andere bron evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt en wordt in het AIDA-rapport van september 2025 hierover geen melding gemaakt (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 261-262). Het verslag "*Feitenonderzoek*" stelt dan weer dat het beschikken van een geldig AMKA-nummer volstaat (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, september 2024, p. 37). In zijn antwoord op de vragen die de commissaris-generaal hem hierover schriftelijk stelde, stelt de directeur van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., dat statushouders met een geldige ADET het recht hebben om te werken, mits zij in het bezit zijn van een AMKA-nummer, een AFM-nummer en een bankrekening. Volgens hem vereist de betrokken wetgeving niet dat de AMKA geactiveerd moet zijn (COI Focus "*GRECE. Activation de l'AMKA en accès au marché du travail*", 13 februari 2026). Statushouders kunnen dus een arbeidscontract tekenen, alsook het arbeidscontract uploaden in ERGANI zonder dat een activering van de AMKA is vereist.

Met betrekking tot de in de aanvullende nota van verzoeker opgeworpen schending van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 tot regeling van de werking van en de rechtspleging voor het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het koninklijk besluit van 11 juli 2003) omdat de e-mailuitwisseling met de Griekse autoriteiten niet integraal zou zijn opgenomen in de nota van de commissaris-generaal (lees: de COI Focus "*GRECE. Activation de l'AMKA en accès au marché du travail*", 13 februari 2026), stelt de Raad vast dat in de COI Focus van 13 februari 2026, waarnaar in de aanvullende nota van de verwerende partij wordt gerefereerd, wordt toegelicht dat in het licht van de wetgeving van december 2023 over de AMKA en om de eerdere van de Griekse administratie verkregen antwoorden te vervolledigen op 19 december 2025 via e-mail contact opgenomen werd met de directeur van de Griekse asieladministratie, de heer M.K., die op 22 december 2025 via e-mail zijn antwoorden overmaakte. De COI Focus is verder op laatstgenoemde informatie en relevante wetgeving gebaseerd. Volledigheidshalve wijst de Raad erop dat de vragen tot verduidelijking die op 19 december 2025 door de commissaris-generaal aan de heer M.K. werden gesteld, alsook de antwoorden die op 22 december 2025 werden verkregen, opgenomen zijn in de COI Focus. In deze COI Focus wordt ook de functie van de heer M.K. als directeur van de Griekse asieladministratie aangeduid en wordt (in de bibliografie) ook een e-mailadres vermeld. De COI Focus van 13 februari 2026 bevat dus alle elementen over de informatie die via e-mail werd verkregen die volgens artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 zijn vereist, met name "*de naam van de gecontacteerde persoon, de contactgegevens en de datum van de e-mails, alsook de relevante vragen en de relevante antwoorden. De activiteiten of de functie van de gecontacteerde persoon moeten beknopt in het administratieve dossier worden beschreven als ze niet direct uit het e-mailverkeer blijken*". Hierbij wordt nog aangestipt dat de via e-mail verkregen informatie opgenomen in de COI Focus van 13 februari 2026 niet werd verkregen om de feitelijke aspecten van een specifiek asielrelaas na te gaan, maar enkel de geldende Griekse wetgeving betreft. De COI Focus van 13 februari 2026 verschaft bijgevolg voldoende informatie over de bron waarop de commissaris-generaal zich heeft gebaseerd. De antwoorden van 22 december 2025 bevatten verwijzingen naar Griekse wetgeving en naar Griekse overheidswebsites. Daarnaast wordt een Engelse vertaling bijgebracht van relevante Griekse wetgeving waarnaar wordt verwezen. Een schending van artikel 26 van het koninklijk besluit van 11 juli 2003 kan niet worden vastgesteld.

Waar verzoeker in de aanvullende nota betoogt dat volgens de door hem voorgelegde informatie een actieve AMKA nodig zou zijn om een AMA te bekomen, wat dan weer nodig is om voor het eerst tewerkgesteld te worden, merkt de Raad op dat in het 'Verslag Feitenonderzoek statushouders Griekenland' van september 2024 wordt gesteld dat statushouders voor het dagelijks leven en werk een AMA (*National Insurance Number*) nodig hebben naast een verblijfsvergunning (ADET), een fiscaal nummer (AFM), een sociale zekerheidsnummer (AMKA) en een bankrekening. Verder wordt gesteld dat een AMA vereist is indien de statushouder voor het eerst gaat werken en dat de statushouder deze ontvangt na registratie bij het register van *Insured Persons of the National Social Security Fund* (ΕΦΚΑ / EFKA). Een afspraak bij een EFKA-afdeling kan telefonisch of per e-mail gemaakt worden en bij de aanvraag voor een AMA zijn volgende documenten nodig: verblijfsvergunning, werkgeversverklaring (formulier E3), AFM, AMKA, adresbewijs en bankrekeningnummer (Verslag Feitenonderzoek, p. 38). *Refugee Info* stelt dat statushouders voor hun AMA naar het dichtstbijzijnde EFKA kantoor moeten gaan en volgende documenten voorleggen: "*your registration card or your residence permit (and passport, if you have one); A copy of your AMKA document; Your AFM (tax number); Your employer's letter for a job offer («βεβαίωση πρόσληψης») (solemn declaration, officially certified online or at any KEP that will state the date of your hiring; Proof of address (this is needed for the EFKA officer to check if you have gone to the competent EFKA office); Your IBAN*". Beide bronnen verwijzen bijgevolg naar een AMKA en niet naar een actieve AMKA als één van de voor te leggen documenten voor het bekomen van een AMA. Verder blijkt uit de beschikbare landeninformatie ook dat een AMA enkel vereist is bij een eerste tewerkstelling en dat de AMKA na registratie van het eigenlijke arbeidscontract geactiveerd wordt. Waar in de brief van RSA aan Mr. Lahaye (stuk 1 bij de aanvullende nota) verwezen wordt naar obstakels en problemen met betrekking tot de toegang tot e-EFKA's, vermeld in een brief van de Europese Commissie van december 2023 (die in tegenstelling tot wat in de aanvullende nota gesteld is niet als dusdanig hierbij gevoegd is), stelt de Raad vast dat in de recente bronnen geen melding wordt gemaakt van dergelijke problemen en dat verzoeker geen informatie bijbrengt waaruit kan blijken dat deze problemen in 2026 nog actueel zouden zijn.

Uit de informatie waarnaar in de bestreden beslissing en de aanvullende nota gerefereerd wordt, blijkt voorts dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het verkrijgen van zijn AMKA, wanneer hij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: "*If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription*" (UNHCR Greece, "*Living In Greece – Access to healthcare*", beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; *Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)* van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>), COI Focus "*Grèce, Accès aux soins de santé et détention d'un AMKA*", 31 maart 2026 en verder "*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 49-50). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, "*Information Guide for Beneficiaries of International Protection*", beschikbaar op: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

Ngo's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken ("*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*", september 2024, p. 50 en UNHCR Greece, "*Living In Greece – Access to healthcare*").

Zelfs indien verzoeker stappen moet ondernemen om een duplicaat van zijn gedrukte verblijfsvergunning te verkrijgen, blijft hij gedurende de wachttijd toegang houden tot de sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, een bankrekening en de huur van goederen.

Verzoeker toont – rekening houdend met het geheel van voorgaande – niet aan dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate hij nood heeft aan medische en/of psychologische opvolging hiervan verstoken zal blijven en hij zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging of artikel 4 van het Handvest. De Raad herinnert er hierbij overigens aan dat verzoeker zich niet beroept op een bijzondere mentale of fysieke kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen.

Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken. Zijn betoog omtrent de situatie waarmee statushouders geconfronteerd worden bij de vernieuwing van hun

verblijfsdocumenten, is niet dienstig gezien deze situatie niet op hem van toepassing is daar hij op heden nog steeds over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikt.

Waar zijn Griekse verblijfsvergunning op 27 augustus 2026 verloopt, wijst de Raad er nog op dat de procedure voor een verlenging van de ADET al vanuit het buitenland kan worden gestart door het versturen van een standaardformulier via e-mail naar de Griekse asielinstanties (AIDA-rapport, juni 2024, p. 244; "Country Report: Greece. Update 2024", AIDA/ECRE, september 2025, p. 236). Verzoeker kan bijgevolg in tussentijd al tijdig stappen zetten, al dan niet met hulp van anderen zoals zijn advocaat in België, om zich hierover terdege te informeren alsook zelf actief en tijdig concrete inspanningen leveren om de verlenging van zijn ADET te bewerkstelligen en te bespoedigen. Uit niets blijkt dat dit voor hem niet mogelijk is en verzoeker toont niet aan dat hij zijn ADET in de toekomst niet zal kunnen laten verlengen. Verder wijst de Raad er nog op dat verzoeker in Griekenland al een asielprocedure heeft doorlopen, een beschermingsstatus heeft gekregen, alsook een ADET en een Grieks paspoort en dus contact heeft gehad met de Griekse autoriteiten, zodat enige basiskennis met betrekking tot de Griekse administratie kan worden verondersteld.

2.3.17. Het gegeven dat verzoeker als statushouder bepaalde moeilijkheden ondervond op het vlak van werkgelegenheid en huisvesting volstaat niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Uit de gedragingen van verzoeker blijkt vooreerst dat hij geenszins de intentie had om in Griekenland een duurzaam bestaan op te bouwen en er zijn rechten te doen gelden. Uit het administratief dossier blijkt immers dat hij reeds vier maanden nadat hij er de vluchtelingenstatus verkreeg Griekenland verliet (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 7 en 'verklaring DVZ', punt 33).

De Raad acht het niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit de verklaringen en het gedrag van verzoeker blijkt evenwel niet dat hij doorgedreven pogingen heeft ondernomen om legaal werk en onderdak te zoeken of om de taal te leren. De houding en het handelen van verzoeker duiden er daarentegen op dat hij niet van plan was om in Griekenland een duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigden van internationale bescherming moet in samenhang worden bekeken met het feit dat, nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigden zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoeker, die er internationale bescherming heeft verkregen, om de nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Verzoeker maakt niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of (legale) tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt hem in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoont. Hij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput.

Uit verzoekers verklaringen blijkt dat hij, nadat hem de vluchtelingenstatus werd toegekend, overigens nog anderhalve maand in het opvangcentrum in Leros kon verblijven en dat hij na het bekomen van zijn ADET naar Kreta trok waar hij bijna drie maanden verbleef. Hij vond aanvankelijk kortstondig onderdak in twee gedeelde accommodaties, waarvoor hij huur vooruit betaalde, maar waar hij telkens na enkele dagen uit de woonst werd gezet. Erna verbleef hij voor de rest van zijn verblijf in leegstaande panden (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 7-9). Echter kunnen vraagtekens geplaatst worden bij de echtheid van de voorgehouden situatie wat huisvesting betreft, gelet op volgende pertinente overwegingen in de bestreden beslissing: *"Bovendien stelt u dat u bij aankomst in Griekenland spaargeld had dat voldoende was voor uw verblijf in Griekenland en uw daaropvolgende reis naar België (CGVS, p. 5 en 6). Dit bleek ook voldoende voor u om te besluiten om eerst het Griekse reisdocument aan te schaffen voor ongeveer 70 euro, nog voordat u onderdak had gevonden (CGVS, p. 6). Dit valt allemaal moeilijk te rijmen met uw latere bewering dat u zou hebben moeten verblijven in leegstaande panden. U legt twee brieven neer van de Griekse autoriteiten waarin melding wordt gemaakt van uw aanvraag voor een verklaring van dakloosheid en de bevestiging dat u, na onderzoek door de sociale dienst, daadwerkelijk dakloos zou zijn. Echter blijkt uit deze brieven dat u deze aanvraag reeds deed op 28 september 2023. Nochtans was u die dag pas aangekomen op Kreta, nadat u twee dagen eerder uit het opvangcentrum vertrok en via Athene passeerde (CGVS, p. 7). De vaststelling van uw dakloosheid gebeurde op 5 oktober door de Griekse sociale dienst. Echter blijkt uit uw verklaringen dat u in die periode nog woonde in een van de twee gemeenschappelijke*

accommodaties die u had gevonden (CGVS, p. 8). Dat u de dag van uw aankomst reeds deze aanvraag zou hebben gedaan en dat enkele dagen later de Griekse sociale dienst uw dakloosheid bevestigde doet ernstig twijfelen aan de betrouwbaarheid van de inhoud van deze brieven of de echtheid van uw persoonlijke situatie zoals u deze aan de Griekse sociale dienst toonde.”

In het verzoekschrift wordt gewezen op het tijdsverloop tussen de gebeurtenissen en het persoonlijk onderhoud bij het commissariaat-generaal waardoor verzoeker zich de exacte volgorde en dagen niet meer volledig herinnert. De Raad stipt aan dat een tijdsverloop van anderhalf jaar niet overdreven lang is en dat van verzoeker mag worden verwacht te weten wanneer hij zijn ADET ontving, waarvan hij overigens zelf uitdrukkelijk verklaarde dat dit op 26 september 2023 was en verder dat hij, na een tussenstop in Athene, op 28 oktober 2023 in Athene aankwam (administratief dossier, notities persoonlijk onderhoud, p. 6-7), dit is de datum waarop hij volgens de door hem voorgelegde brieven een aanvraag voor een verklaring van dakloosheid deed. Waar hij verder stelt dat het mogelijk is dat de registratie door de Griekse sociale dienst eerder of later heeft plaatsgevonden dan de feitelijke start van zijn dakloosheid, is dit niet meer dan een blote bewering. Wat er ook van zij en indien aangenomen kan worden dat dakloosheid op 5 oktober 2023 werd vastgesteld, bovenal blijkt niet dat verzoeker enige concrete inspanning heeft gedaan om op legale wijze een, eventueel gedeelde, kamer, appartement of woning te huren. Evenmin blijkt dat hij zich, ook al kon hij luidens het verzoekschrift niet rekenen op enig sociaal netwerk, tot hulporganisaties of andere Griekse instanties heeft gewend met het oog op het vinden van duurzame huisvesting of dat hij met zijn documenten in verband met dakloosheid enige actie ondernam. Aldus maakt verzoeker niet aannemelijk dat hij niet in de mogelijkheid was om huisvesting te kunnen vinden.

Verder blijkt dat verzoeker als statushouder op Kreta verschillende jobs vond, ook al waren die eerder kortstondig en in het zwart. Zo werkte hij onder meer in de bouw, landbouw en als visser en dit zo'n twintig dagen per maand (*ibid.*, p. 9). Waar verzoeker beklagt dat zelfs met een ADET statushouders vaak gedoemd zijn tot het illegale circuit en dat zijn arbeidsomstandigheden uiterst precair en zwaar waren, stipt de Raad aan dat uit verzoekers verklaringen niet blijkt dat hij doorgedreven inspanningen heeft gedaan om een standvastige en legale tewerkstelling te bekomen. Zo verklaarde hij steeds werk te hebben gezocht door naar “*de plek van de werknemers*” te gaan en kan verder nergens blijken dat hij ernstigere inspanningen heeft gedaan door zich bijvoorbeeld naar de DYPA of een interimkantoor te begeven. Uit verzoekers verklaringen kunnen aldus geen doorgedreven pogingen blijken om een legale tewerkstelling te bekomen. Waar verzoeker opwerpt dat hij werd uitgebuit en de arbeidsomstandigheden onveilig waren, blijkt dat hij weinig doorgedreven inspanningen leverde om zijn rechten verbonden aan zijn status als begunstigde van internationale bescherming te doen gelden. Zo ging hij één keer naar een politiekantoor maar werd hem vanop een afstand te kennen gegeven dat hij niet welkom was (*ibid.*, p. 9). Verzoeker heeft zich verder nooit daadwerkelijk aangemeld in enig politiekantoor of bij enige instantie om de wantoestanden van zijn werkgever aan te klagen. Ook bleef hij het bij twee pogingen om de wantoestanden inzake huisvesting aan te geven bij de politie. Hij had tweemaal huur voor een kamer in een gedeelde accommodatie vooruit betaald maar werd na enkele dagen uit huis gezet. De politie zei dat hij geen bewijzen had omdat hij geen huurcontract had ondertekend en daardoor niet kon aantonen dat er daadwerkelijk een overeenkomst was en hij daadwerkelijk huur had betaald. Verzoeker ging nooit naar een ander politiekantoor omdat deze te ver weg liggen, wat niet weet te overtuigen (*ibid.*, p. 8). Voorts geeft hij niet aan op welke wijze hij door het politieoptreden geschaad zou zijn, noch wat de politie dan zou moeten gedaan hebben in deze gevallen, gelet op het illegale karakter van zijn huur(overeenkomst). Bovendien blijkt nergens uit verzoekers verklaringen dat hij het politieoptreden of het gebrek hieraan heeft trachten aan te kaarten bij een hogere instantie of andere stappen heeft ondernomen om de daders van de oplichting en uitbuiting aan te geven. Verder merkt de Raad op dat ook in gevallen van informele arbeid de mogelijkheid bestaat om een klacht neer te leggen en dat verzoeker zich had kunnen laten bijstaan om klacht in te dienen. Het hoger genoemd vermoeden dat verzoekers grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden, impliceert tevens dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits hij uiteraard de nodige stappen zet.

Waar verzoeker opwerpt dat statushouders wegens gebrek aan integratieprogramma's en informatie geen Griekse les kunnen volgen, stipt de Raad aan dat verzoeker zelf aangaf geen stappen te hebben ondernomen om Grieks te leren omdat hij hiervoor zou moeten betalen (*ibid.*, p. 10). Er kan niet blijken dat hij enige inspanning heeft geleverd om zich het Grieks eigen te maken of dat hij hiervoor informatie heeft ingewonnen als begunstigde van internationale bescherming.

De Raad acht het niet onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling en wiens verblijfsvergunning geldig is tot 27 augustus 2026, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit de verklaringen en het gedrag van verzoeker blijkt evenwel niet dat hij, in de vier maanden dat hij in Griekenland verbleef als begunstigde van internationale bescherming, voldoende inspanningen heeft geleverd om legaal werk en geschikter onderdak te vinden of om de taal te leren. Verzoeker laat ook na om concreet aan te tonen dat hij

veelvuldige en ernstige pogingen zou hebben ondernomen om zich te informeren en contact op te nemen met organisaties die hem zouden kunnen helpen bij het uitoefenen van de rechten en voordelen die aan zijn internationale beschermingsstatus verbonden zijn. De houding en het handelen van verzoeker duiden er daarentegen op dat hij niet van plan was om in Griekenland een toekomst uit te bouwen. Verzoeker maakt niet op concrete wijze aannemelijk dat hij door de onverschilligheid van de Griekse autoriteiten buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in de onmogelijkheid was om zijn rechten in Griekenland te doen gelden en terecht is gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelde om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. Evenmin zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer ernaartoe.

2.3.18. De Raad acht het evenmin onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland werd erkend als vluchteling, te verwachten dat hij bij terugkeer naar Griekenland inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een duurzaam bestaan uit te bouwen. Gelet op zijn ondernemingszin en zelfredzaamheid, die onder meer blijkt uit het feit dat hij erin slaagde om zich in Griekenland zelfstandig te verplaatsen, jobs te vinden en om de nodige administratieve procedures te doorlopen om ADET en paspoort te bekomen, moet hij hiertoe in staat worden geacht. Bijkomend wijst de Raad erop dat verzoeker hogere studies volgde aan de universiteit in Gaza en op zijn eerdere verblijf in Turkije waar hij anderhalf jaar verbleef om voldoende geld te verdienen om verder door te reizen naar Griekenland. Los van een beweerde afwezigheid van een sociaal netwerk in Griekenland, stipt de Raad aan dat verzoeker de nodige zelfredzaamheid blijkt te hebben om ook zonder sociaal vangnet in Griekenland aldaar te kunnen voorzien in zijn levensonderhoud, minstens liggen er geen overtuigende elementen of stukken voor die wijzen op het tegendeel. In België is hij in staat te werken (*ibid.*, p. 3-4). De Raad herinnert er hierbij nogmaals aan dat verzoeker geen bijzondere kwetsbaarheid heeft die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Er kan worden aangenomen dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland mogelijk bepaalde aanpassingsmoeilijkheden zal kennen. Tevens kan worden aangenomen dat het van hem enige inspanning zal vergen om zijn leven op te bouwen in Griekenland en er de taal aan te leren. Hieruit kan echter niet worden besloten tot het bestaan van een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade.

Verzoeker stelt nog dat door de lange duur van de procedure in België meer dan twee derde van de geldigheid van zijn ADET verstreken is en dat hij geen toegang meer heeft tot hulpverlening in Griekenland. Verzoeker kan in zijn betoog allerm minst ernstig worden genomen. Hij gaat immers volledig voorbij aan het feit dat het zijn eigen beslissing was om Griekenland te verlaten vier maanden na het toekennen van de vluchtelingenstatus en waarbij hij niet heeft aangetoond afdoende pogingen te hebben ondernomen om zijn rechten als statushouder te doen gelden. Het is niet ernstig om de verantwoordelijkheid hiervoor af te schuiven op het commissariaat-generaal, terwijl verzoeker zelf verzaakt heeft aan de rechten en voorzieningen die hem in Griekenland ter beschikking stonden. Dat verzoeker bij terugkeer naar Griekenland geen toegang meer zal hebben tot het HELIOS+-programma, gelet op de niet haalbare cumulatieve voorwaarden, toont verder geenszins aan dat hij zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties. Voor zover ook hier wordt gewezen op de vertraging waarmee statushouders geconfronteerd worden bij de vernieuwing van hun verblijfsdocumenten, is die situatie niet op hem van toepassing nu hij heden nog over een geldige Griekse verblijfsvergunning beschikt, meer bepaald tot 27 augustus 2026 en niets hem eraan in de weg staat om, eventueel met ondersteuning, een verlenging van zijn ADET aan te vragen. Bovendien kan, gelet op de informatie die verzoeker zelf aanreikt en die heden beschikbaar is, aangenomen worden dat verzoeker weet welke de daartoe te ondernemen stappen zijn. Dat verzoeker in de toekomst desondanks niet in de mogelijkheid zou zijn om zijn ADET te laten vernieuwen en daardoor *in concreto* in de problemen zou riskeren te komen, kan alvast niet worden toegeschreven aan de volgens hem onredelijke duur van de procedure in België. In zoverre verzoeker betoogt dat hij gedurende de periode van de te volgen procedure zijn rechten verbonden aan zijn vluchtelingenstatus niet zal kunnen doen gelden, volstaat dit niet om te besluiten dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland, als statushouder met een ADET waarvan de geldigheidsduur nog geldig is, in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie dreigt te belanden, gelet op wat hiervoor is uiteengezet over verzoekers zelfredzaamheid en waaruit kan worden afgeleid in staat te zijn een eventuele wachtperiode te overbruggen.

2.3.19. De Raad wijst er verder op dat het loutere feit dat er in Griekenland sprake is van racisme en discriminatie, hoe betreurenswaardig ook, op zich niet voldoende is om een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar Griekenland aannemelijk te maken. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, geconfronteerd worden met discriminatie, racisme of xenofobie, maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van verzoeker niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun

verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkene bij situaties van discriminatie, racisme of xenofobie.

Waar verzoeker in zijn verzoekschrift opwerpt dat Griekenland bijzonder migrantonvriendelijk is, dat er sprake is van *pushbacks* en illegale terugdrijvingen, waarbij hij wijst op de veroordeling van Griekenland door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (arrest nr. 15783/21 van 7 januari 2025) voor illegale terugdrijvingen/*pushbacks* van asielzoekers naar Turkije en verder verwijst naar meerdere artikelen, ligt voorts geen informatie voor dat verzoeker zelf persoonlijk niet in de mogelijkheid is om terug te keren naar en als begunstigde van internationale bescherming terug toegang te (kunnen) vinden tot het Griekse grondgebied. Dat opnieuw terugkeren niet mogelijk zou zijn, wordt op generlei wijze aangetoond. Daarnaast toont verzoeker geenszins aan dat er sprake is van een wijdverspreide en systematische praktijk van terugdrijving van erkende vluchtelingen door de Griekse overheden. Evenmin toont hij *in concreto* aan dat er in zijn geval een reëel risico op refolement bestaat.

2.3.20. De verwijzing door verzoeker naar rechtspraak van de Raad en naar rechtspraak van de Nederlandse Raad van State en het Duitse Grondwettelijk Hof is evenmin van die aard dat zij afbreuk kan doen aan het voorgaande. De appreciatie van de feiten in het licht van de bestaande situatie in Griekenland gebeurt in het kader van een individuele beoordeling van de zaak die voorligt in elk stadium van de asielprocedure. Feiten en elementen eigen aan elk concreet beschermingsverzoek zijn bepalend bij de beoordeling van het dossier. Voormelde analyse van de situatie in Griekenland is gesteund op de informatie zoals aangebracht door beide partijen.

2.3.21. Een algemene verwijzing, zoals in het verzoekschrift en de aanvullende nota van verzoeker, waarbij naar verschillende rapporten met algemene landeninformatie wordt verwezen en naar de moeilijke (levens)omstandigheden voor begunstigten van internationale bescherming in Griekenland en de gebreken inzake ondersteuning (hetgeen in bovenstaande analyse ook mee in rekening is genomen), volstaat niet om zonder meer aan te tonen dat verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie verkeerde dan wel bij een terugkeer dreigt terecht te komen. Dit dient *in concreto* te worden aangetoond, waartoe verzoeker in gebreke blijft.

2.3.22. Tot slot voert verzoeker geen concreet verweer tegen het motief van de bestreden beslissing met betrekking tot de door hem in de loop van de administratieve procedure neergelegde Palestijnse documenten. Dit motief vindt steun in het administratief dossier, is pertinent en terecht en blijft, gezien het door verzoeker niet dienstig wordt aangevochten, onverminderd overeind.

2.3.23. Verzoeker brengt geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat hij, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terecht komt of is terecht gekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. De Raad kan slechts vaststellen dat verzoeker op geen enkele wijze aannemelijk heeft gemaakt dat hij in Griekenland alle mogelijke middelen zou hebben benut, laat staan uitgeput, om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming te doen gelden.

Verzoeker toont niet aan dat hij, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terecht komt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91). Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest. Alles samengenomen toont verzoeker niet aan dat hij ernstige pogingen heeft ondernomen om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Gelet op de vaststellingen die in de bestreden beslissing worden gedaan en in acht genomen wat voorafgaat, heeft verzoeker aldus niet *in concreto* aannemelijk gemaakt dat hij zich niet langer zou kunnen beroepen op de bescherming die hem reeds werd toegekend in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terecht komt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

2.3.24. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt door verzoeker niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet op de individuele situatie van verzoeker in de weg staan. Zijn beschermingsverzoek dient bijgevolg op basis van deze

rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard. Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

2.3.25. Aangezien verzoeker internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming. In deze omstandigheden blijkt niet dat verzoeker zich nog dienstig kan beroepen op (een schending van) de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet, die betrekking hebben op het beoordelen van de nood aan een internationale beschermingsstatus. Aangezien verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of hij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden, dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven. In deze omstandigheden is verzoekers verwijzing naar de algemene veiligheidssituatie in Palestina niet dienstig.

2.3.26. Een schending van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het EVRM wordt niet aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

2.3.27. Uit het voorgaande blijkt dat verzoeker niet aannemelijk maakt dat de commissaris-generaal op basis van een niet correcte feitenvinding of op kennelijk onredelijke wijze tot de bestreden beslissing is gekomen. De schending van de materiële motiveringsplicht, in het licht van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet, kan niet worden aangenomen.

2.3.28. Een schending van artikel 48/6, § 5, van de Vreemdelingenwet wordt evenmin vastgesteld. Verzoeker maakt immers op generlei wijze aannemelijk dat zijn verzoek om internationale bescherming niet op een individuele, objectieve en onpartijdige wijze werd beoordeeld, rekening houdende met alle elementen van de zaak, of dat de bestreden beslissing geen rekening zou hebben gehouden met enig relevant feit of gegeven dat voorgaande vaststellingen in een ander daglicht zou kunnen stellen.

2.3.29. Het zorgvuldigheidsbeginsel legt de commissaris-generaal op haar beslissingen zorgvuldig voor te bereiden en deze te stelen op een correcte feitenvinding. Uit het administratief dossier blijkt dat verzoeker bij het commissariaat-generaal uitvoerig werd gehoord. Tijdens een persoonlijk onderhoud kreeg hij de mogelijkheid uiteen te zetten waarom artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet in zijn specifieke situatie niet van toepassing is en zijn argumenten kracht bij te zetten, kon hij nieuwe en/of aanvullende stukken neerleggen en heeft hij zich laten bijstaan door een advocaat, dit alles in aanwezigheid van een tolk die het Arabisch machtig is. De Raad stelt verder vast dat de commissaris-generaal zich voor het nemen van de bestreden beslissing heeft gesteund op alle gegevens van het administratief dossier en op alle dienstige stukken. Het betoog dat de commissaris-generaal niet zorgvuldig tewerk is gegaan, kan bijgevolg niet worden bijgetreden.

2.3.30. Het redelijkheidsbeginsel is evenmin geschonden aangezien de bestreden beslissing geenszins in kennelijke wanverhouding staat tot de motieven waarop zij is gebaseerd. Deze motieven zijn deugdelijk en vinden steun in het administratief dossier.

2.3.31. Waar verzoeker uiterst ondergeschikt vraagt om de bestreden beslissing te vernietigen, wijst de Raad erop dat hij slechts de bevoegdheid heeft om de beslissingen van de commissaris-generaal houdende een niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat) te vernietigen om redenen vermeld in artikel 39/2, § 1, tweede lid, 2°, van de Vreemdelingenwet. Zoals blijkt uit wat voorafgaat, toont verzoeker echter niet aan dat er een substantiële onregelmatigheid kleeft aan de bestreden beslissing die door de Raad niet kan worden hersteld, noch toont hij aan dat er essentiële elementen ontbreken die inhouden dat de Raad niet kan komen tot een bevestiging of een hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen hiertoe te moeten bevelen. Het verzoek tot vernietiging kan bijgevolg niet worden ingewilligd.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op dertien mei tweeduizend zesentwintig door:

V. SERBRUYNS,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

K. VERKIMPEN,

griffier.

De griffier,

De voorzitter,

K. VERKIMPEN

V. SERBRUYNS